

Plača vsak četrtek in
v poštino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dan za celo leto 12 din.,
pol leta 7 din., četrt leta
4 din. Izven Jugoslavije
18 din. Naročnina se pošlje
na upravišstvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Plača se dopolnjuje do odpo-
visti. Naročnina se plačuje
vnaprej.
Telefon interurban št. 113.

Posredništvo Maribor št. 2 kreni ali 50 para.

Plačnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Koroška
št. 5. Rokopisi se ne
vračajo. Upravišstvo spre-
ma naročnino, izdane
reklamacije.
Cene inseratov po de-
javu. Za večkratne ogla-
sne primeren popust. Ne-
reklamacije so poštne
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana št. 1042.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

22. števil.

Maribor, dne 1. junija 1922.

56. letnik.

Katoliški shodi.

Te dni se v Sloveniji začnajo vršiti pokrajinski katoliški shodi. Katoliško misleče slovensko ljudstvo hoče na njih z vso odločnostjo poudariti katoliška načela, ki morajo prevladati pred vsem naše javno življenje!

Katoliška načela, izražena v desetih božjih zapovedih za javno življenje, politično in gospodarsko, za vladarje, državnike, politike naj ne veljajo! Kako bi sicer mogli biti dovoljeno bogatinom, da izjemajo in izkoriščajo gospodarsko slabotnejše? Kako, da se valja-jo eni v razkošju, a drugi lakote umirajo? Zakaj je dovolj denarja za zabave visokorodnih pohajkačev, a ga ni za najnujnejše potrebe trpečih, revežev in bolni-kov? Zakaj smejo bogatini bogateti še bolj, a ubožni še bolj obubožati? Kako, da niso v državah enakopravni vsi stanovi, ne vsa plemena in ne vse veroizpovedi? Zakaj eno pleme izkorišča drugo, en narod podjarmlja drugega? Zakaj je lakomnost, pohlep maščevalnost in sovraštvo prevzelo narode in pognalo v svetovni vojski milijone mož in mladeničev na morišče, milijone žen in otrok v skrajno bedo? — Vsega je krivo pomanj-kanje katoliških načel v javnem življenju! Namesto ka-toliških načel pravičnosti in ljubezni, velja danes v javnem življenju načelo sile, krivičnosti, izkoriščanja, korupcije, brezvestnosti in sebičnosti! In v tem duhu hočejo vzgojiti tudi bodoči rod! Zato si preko staršev, in katoliške Cerkve krmarji držav lastijo izključno pravo do otrok, da jih v edino državni šoli vzgojijo brez Boga, brez vere, brez npravnosti! Zato hočejo po sokol-stvu s svojim protikrščanskim duhom okužiti tudi šoli odraslo mladino. V službo svojih idej vpregaajo največjo moč novega časa: časopise, ki naj med ljudstvo širi versko mlačnost in brezbriznost, nevero, krivičnost, na-silnost in nenravnost!

Na to široko odprto rano — pomanjkanje katoli-kih načel v javnem življenju, hočejo letošnji katoliški shodi opozoriti z vso resnobo! Edino katoliška na-čela, ki oznanjajo pravičnost, enakopravnost, ljube-zen, miroljubnost in usmiljenje, ter prepovedujejo kri-vice, izkoriščanje, maščevalnost, uboj, lakomnost, mo-rejo ozdraviti bolne politične in gospodarske razmere in osrečiti države! Zato morajo katoliška načela zavla-dati v vsem javnem življenju v kulturi (izobrazbi uma in srca), v politiki, v gospodarstvu, povsod!

Da to dosežemo, moramo z odločno katoliškim duhom prešinjati že nežno deco v družini in v šoli! Zahte-vamo katoliško versko šolo! Otroci se morajo vzgajati po božjih zakonih! Verski katoliški duh mora voditi ves pouk in vso vzgojo!

S katoliškimi načeli moramo napolniti srca šoli odrasle mladine! Proti brezverskemu sokolstvu mora nastopiti vsa slovenska mladina, še krepkeje ko danes organizirana v Orlu, Orlici, Mladeniških in Dekliških zvezah ter Marijinih družbah! V mladeniških društvih si moramo vzgojiti najodločnejše bojovnike za polno zmago katoliških načel v naši domovini!

Najuspešneje pa bomo mogli katoliškim načelom priboriti zmago v javnem življenju z razširjanjem in vsestranskim podpiranjem katoliškega časopisja! «Za-manj gradite cerkve, zmanj ustanovljate šole, zmanj prirejate misijone — vse vaše delo je zmanj, ako hkrati ne znate rabiti v svojo brambo in za svoje na-pade najboljšega orožja — tiskaa». (Papež Pij X.)

Katoliška načela v javnem življenju — katoliška

verska šola — katoliške mladinske organizacije — ka-toliško časopisje!

To je program letošnjih pokrajinskih katoliških shodov. Bog nam daj svoj blagoslov!

Katoliški shod v Nazarjih pri Mozirju

bo 11. junija 1922 — na Trojičko nedeljo — za dekanije: Gornjigrad, Škale in Braslovče.

SPORED:

1. Od pol 8.—9. ure: Zborovanje odsekov v samostanu. Poročajo č. č. gg.: o. defin. Marijofil Holeček — Na-zarje; župnik Franc Krošelj — Mozirje; kaplan Ja-nez Kljun — Rečica.
2. Ob 9. uri: Slovenska služba božja: ena v cerkvi, ena na prostem pred cerkvijo. Pridigujeta č. č. gg.: dekan J. Rotner — Škale in župnik A. Požar — Rečica. Ob koncu službe božje zahvalnica in «Lepa naša domo-vina». Sodeluje več cerkvenih pevskih zborov.
3. Ob 10. uri: Slavnostno zborovanje: Pozdrav doma-čega župana M. Blekača.

SLAVNOSTNI GOVOR

- a) Katoličanstvo in javnost — g. urednik Franc Smodej iz Ljubljane.
- b) Katoliška šola — g. prof. J. Vesenjaka iz Maribora.
- c) Mladinska organizacija — g. Jože Pirc iz Ljub-ljane.
- d) Katoliški tisk — g. dr. Ogrizek iz Celja.

Vsakemu govoru sledijo tozadevne resolucije.

Župljani gornjegrajske, šaleške in braslovške dekanije! Ako vam je za versko vzgojo vaših otrok, za poštenost vaše mladine in za pravično ureditev vsega javnega življenja: Manifestirajte ta dan za katoliško misel! — Pridite dne 11. junija vsi, posebno moški na katoliški shod v Nazarje, na katerega vas vabi

pripravljalni odbor.

R. J.

Republiko?

(Dopis iz kmetijskih krogov).

Prvi čas po preobratu.

Čenjeni gospod uredniki! Ker se še dobro spomin-jam lepih časov narodne probude po taborih, ko so vsi Slovenci brez razlike stanov (strank še tedaj ni bilo) služili samo eni visoki, narodni ideji; ker se še dobro spominjam, kako smo se prej združeni Slovenci začeli ločiti na stranke, ker so hoteli nekateri sebični advoka-ti izkoriščati probujajoči se narod; ker se še živo spo-minjam ravnokar pretekle grozne vojne dobe in njej sledečega narodnega prevrata, zato mi dovolite, da na-pišem našemu kmetškemu narodu nekatere besede v pomislek, ker čutim, da se bližajo zopet resni in hudi časi.

Predragi! Prve tedne po preobratu smo bili vsi ve-seli in zadovoljni, ker si je vsak mislil: zdaj je konec vojne in zdaj pridejo lepši časi. Jaz sem bil vesel, ker sem vedel, da mi ne bodo več hodili rekvirirat žita in krompirja, da mi cesarski komisariji ne bodo hodili več dojit krav in kuram šlatat jajce, narodni uradniki so se ponosno bili ob prsa češ, Slovenec sem in rešili smo se stoletne nemške nadvlade, trgovci so se veselili proste trgovine in kupčevanja in vsi smo mislili, da pride se-

daj srečna doba cenih podplatov in oblek. In uradnik si je prižgal cigareto in kmet je zadovoljno pihal iz svoje pipe, kakor, da mu ne bi bilo treba več misliti na težki življenjski boj. Ziveli smo samo hipni sedanjosti.

Zeleni prapor pri nas in na Hrvaškem.

Jugoslavija je priznana agrarna država. Ogrom-no večino tvori kmetstvo in kmetstvo-delavsko ljudstvo. Namesto, da bi takoj začeli jačiti in krepiti in izpopol-njevati svoje stare, po vojni zrahljane kmetijske organi-zacije, smo brezbrizno vlaknili roke v žep.

To so opazili inteligentni «štreberji», ki ne kore-ninijo v večini naroda in so začeli klicati: Le vkup, le vkup, uboga gmajna. V boj za staro pravdo! S pomočjo nekaterih kmetov so začeli razvijati samostojni zeleni prapor na katerega so združili precej glasov. Toda na-roda se je hitro iztreznilo, ko je občutil na svoji lastni ko-ži, blagoslov nove «kmetške» stranke, koje voditelji so se začeli rivati proti vladnim koritom, katere polni sedaj še iz ljudstva izsesani denar. Narod je začel iz-stopati iz te stranke. Mnogi pa si ne upa več nazaj v staro stranko, ker ga je sram in zato hočejo ta polo-žaj izrabljati drugi častihlepneži in za to ustanovljajo nove stranke — s starimi, obče veljavnimi in prizna-nimi programi, da zlezejo na teh kmetijskih in delav-skih hrbtih «malo višje», kakor se je to posrečilo ne-katerim samostojnim voditeljem neposredno po vojni. In ker je Radič na Hrvaškem zmagal zadnjič s svojo «republikansko» idejo (priporočal bi tudi lahko sulta-nat), mislijo sedaj, da bodo splezali kvišku po istem doktorskem receptu. Ti ljudje ne pomislijo, da beseda republika ne pomeni nič in da je Radič zmagal samo na podlagi svojih demagoških obljub. Besede: repu-blika, cesarstvo, monarhija, kraljevina so prazen glas, kajti vsaka republika, vsako moderno cesarstvo in kraljestvo se vlada danes s pomočjo od ljudstva iz-voljenih zastopnikov. Ali mislite, da bi Mermolja, Pu-celj, Urek in Kukovec več dosegli v jugoslovanski re-publiki, kakor sedaj v kraljevini, ko so vendar na vla-di. Tega niti sami ne verjamejo, ker bi bili sicer za republiko. Ali mislite, da bi gostobesedni Radič bil v današnji kraljevski Jugoslaviji slabši poslanec in de-lavec za narodni blagor, kakor v svoji bajni republi-ki? Vrag po imenu! Ali se imenuje Jugoslavija: re-publika ali cesarstvo, ali kraljestvo ali magari sulta-nat, to je nam kmetovalcem in delavcem in vsem trpe-čim slojem pač vseeno. Zaba tudi ne vpraša, kako se pravi mlaki, v kateri stanuje, samo da se počuti dobro v tisti vodi, svoji — domovini.

Mi kmetje in delavci, ki tvorimo ogromno večino v državi, hočemo našo Jugoslavijo tako urediti, da bo skrbela tudi za nas in da bomo vedeli, zakaj plačujemo direktne in indirektne davke. Mi hočemo državo, v kate-ri bo zadovoljen kmet in delavec, uradnik in vojak, re-kodelec in trgovec, ker vemo, da moramo vsi skup ži-veti v bratski slogi. Vsi moramo skupno in pravično delati za dobrobit nas vseh. Vsi za enega, eden za vse, kakor čebelice v panju.

Preveč troto v Jugoslaviji.

Danes pa imamo žalibog v Jugoslaviji preveč — troto. Tudi Radič je tak trot, katerega redijo pridne kmetške čebelice iz sosedne Hrvaške! Zakaj pa ne de-la? Zakaj ne gre v parlament in ne pomaga pravični obstrukciji slovenskih in srbskih kmetov do pravice? Kar on zahteva, zahtevamo tudi mi slovenski kmetje in smo že davno zahtevali celo tedaj že, ko se Radiču pod Tisovim vodstvom še niti sanjalo ni o kaki republiki.

račun svoje bodoče plače. In tedaj se je končno zresni-la in je v skrbeh vprašala, ali ne zaupam preveč na svo-jo službo in ali nisem previsoko nastavil svoje plače za prvo leto.

Pri njenih besedah mi je prišlo nekaj pametnega na misel. Vprašal sem jo:

«Ljuba Porcija, ali pojdeš z menoj, ko grem na ra-čun k neznanim bogatinoma?»

V veliki zadregi in obojavljanju mi je Porcija od-govorila:

«D— a—, če misliš, da ti bo moja navzočnost kaj pomagala. Ampak, — misliš, da bi se spodobilo?»

«Ne vem, ali bi se, in zares, bojim se, da se ne —. Ampak veš, koliko zavisim od tega —.»

«Torej pa pojdem, naj se spodobim ali ne!» je odgo-vorila z lepim, požrtvovalnim navdušenjem. «O, — srečna bom, če ti bom mogla pomagati!»

«Pomagati, draga —? Ne samo pomagala boš, — glavno vlogo boš igrala! Ti si tako ljubka, tako dra-žestna in prikupljiva, — globok vtis boš naredila in navijal bom plačo, da bodo vijaki skripali, in v tvoji navzočnosti se ne bodeta ustavljala —!»

Da bi jo bili videli, kako je zardela in kako srečno so jej sijale oči!

«Ti si hudoben in nevaren prilizun! Niti besedice ni res na tem, kar si sedajle povedal, pa vseeno, — poj-dem s teboj, da boš zvedel, kako drugi ljudje z drugač-nimi očmi gledajo svet. —!»

LISTEK.

Bankovec za milijon funtov zlata.

Angleški spisal Mark Twain.

(Dalje.)

O koncu meseca —? To je še več ko 14 dni! Pre-več natezate mojo radovednost! Recite, da čez teden dni!

«Ni mogoče! Vse bodele zvedeli! — In kako je s prodajo rudokopa?»

Njegovo veselo lice se mu je stemnilo in globoko je vzdihnil:

«Dober prerok ste bili, Henry, dober prerok! Bolje bi bilo, da nisem šel v London! Kar ne ljubi se mi go-voriti o tej nesrečni zadevi!»

«Pa morate! Z menoj pojdete in pri meni ostanete no-voj, ko smo tukaj opravili, pa mi boste gotovo vse povedali!»

«Smem —? Zares —?»

Oči so se mu zasolile.

«Da! Vse hočem vedeti, celo vašo zgodbo!»

«Kako sem vam hvaležen! Vsaj eden človek zopet, ki ima sočutje z menoj in z mojo ponesrečeno prodajo, po vseh bridkih izkušnjah, ki sem jih doživel! — Bog! Na kolenih bi vas zahvalil!»

Krepko mi je stisnil roko in pogum se mu je vrnil in vesel je bil ves večer.

In zares prijetno je bilo, tisti večer! Vsaj za naju dva vem, da je bilo, za Porcijo in za mene.

Vse sva se zmenila, ko so se drugi pogovarjali o vsakdanjih rečeh in kartali, ves, ne samo to, da se ima-va rada in da bo moja, ampak tudi to, da nimam niti vinarja svojega denarja in da tisti milijonski banko-vec ni moja last.

Radovedna je bila in kakor je že pri zaljubljenem človeku, — povedal sem jej vse, celo zgodbo od začetka, ko sem prišel v London, pa do danes. Smejala se mi je in se je smejala, da so jo solze polivale in da so jo že skorajda krči grabili.

Zakaj se neki toliko smeje, sem se čudoma popra-ševal. Pri vsaki podrobnosti iz moje zgodbe se je izno-va zasmejala, komaj da je prišla malo k sapi, in celo minuto sem moral čakati, da se je spet pomirila. In na-to je iznova začela —.

Kaj takega še nisem doživel! Bridka je bila moja zgodba, polna skrbi in strahov — nerazumljivo se mi je zdelo, da more vzbuditi pri tem dekletu toliko veselost. Pa ljubil sem jo vkljub temu, in še bolj ko poprej — taki so moški! — in premišljeval sem, kako prijetno bi bilo, imeti tako ženo, ki bi ohranila dobro voljo in bi se smejala tudi v bridkih urah —. Potreboval bi tako družico v življenju, kajti nič posebno prijetnega me ni pričakovalo —.

Tudi to sem jej povedal in pa da delam dolgove na

Vsi kmetje in delavci po celi Jugoslaviji imamo iste težnje in tlači nas ista mora. Vsi stremimo za istim ciljem, vsi se borimo proti neznosnemu nasilju sedanje vladne večine, ki ne pozna pravičnosti. Tudi srbski kmetjsko-delavski narod, ki je združen v zemljoradniški skupini je z nami. Na Bolgarskem imajo na primer kmetje že vso vlado v rokah in če bi v Jugoslaviji še tudi pritiskali hrvatski kmetje, katere vodi sedaj Radič, bi se moral zgoditi čudež, ako ne bi vrgli v doglednem času sedanji demokratsko-radikalni in samostojni vladni sistem. Žalostno je, da sedi trdoglavi Radič doma za pečko in da prepušča ves boj za kmetjski in delavski stan srbski zemljoradniški stranki in naši Slov. kmetjski zvezi. Mi slovenski kmetje se upravičeno bojimo, da bodo naši hrvatski bratje vsled sedanje Radičeve taktike zamudili — vlak. Vsa znamenja kažejo, da Radiču ne gre toliko za dobrobit kmeta, kakor za lastno korist.

Jež v slovenski kmetjski hiši.

Toda pustimo sedaj Radiča na stran. Naj hodi svoja pota. Morda se kmalu izpametuje. Vrnimo se zopet v domačo slovensko kočo. Kakor sem že prej dejal, se je v našo staro slovensko kmetjsko hišo po preobratu vrnil jež, ter nam zasedel na »povelje nekmetskih slojev« zadnjo hišo ali — štibl. Tega samostojnega ježa se bomo, če Bog da, kmalu iznebili. Sedaj pa pazimo, da se nam ne vrine republikanska muha. Neki dr. Novačan že brenči okoli oglov. On bi nas zopet rad razdvojil in zopet bi se smejale sedanje vladne stranke in zopet bi imeli veselje verižniki in banke in razni advokati in drugi kapitailisti.

Bodimo edini!

Dragi slovenski kmetje in delavci! Bodimo vendar enkrat edini in ne pljuvajmo več v lastno skledo. Združimo se vsi, ki hočemo lepšo bodočnost našega stanu in slovenskega naroda v naši najmočnejši in najstari — kmetjski organizaciji — Kmetjski zvezi. Vem, da bo marsikateri zaslepljeni in nahujskani kmet ali delavec dejal: V Kmetjsko zvezo ne grem, ker je duhovniška stranka. Bedak! Kdo pa ima večino? Sicer pa ti povem odkritosrčno! Kadar bodo naši duhovniki nas začeli učiti, kako moramo krasti in goljufati, kako lagati in prešestovati, potem bomo vsi proti njim. Do tedaj pa: Hvala Bogu, da delajo z nami! Kako radi bi sprejeli učiteljstvo v svoje vrste, ako bi krenilo na pota naših kmetjskih teženj.

Drugi stanovi postanejo šele tedaj naši sovražniki, kadar se izneverijo težnjam večine svojega naroda in narodni veri, in ko začnejo vsled svoje ošabnosti delovati proti ljudstvu. Mi spoštujemo vsakega poštenega človeka, vsak pošten stan, vsako pošteno pleme, ker smo se učili krščanske pravičnosti.

Moj članek je postal daljši, kakor sem si mislil. Če človek tako študira sedajni bedni položaj vseh stanov vobče in kmetjskega še posebej, pride do prepričanja, da nam manjka samo prave, žive, trdne volje po združitvi in organizaciji v slovenski enoti. To moramo najprej doseči. Isto naj dosežejo bratje Hrvati na Hrvatskem in bratje Srbi v Srbiji. Učimo se drug od drugega, ne motimo pa si medsebojno delo s tem, da bi posegale n. pr. hrvatske kmetjske organizacije v naš delokrog, ali mi v srbskega. Doma v Sloveniji pa se naj združijo vse raztresene in razcepljene kmetjske manjšine v najmočnejši kmetjski stranki, kakor se to godi v vseh strokovnih organizacijah pametnih ljudi, ki vedo, za kaj gre. Samo častihlepneži in nerazumneži naj ostanejo tam, kjer so. Vsi drugi za svoj kmetjsko-delavski stan goreči pa se združimo pod eno slovensko streho in ne pustimo, da bi se v to hišo zopet zaril kak sebični samostojni jež ali kaka sebična republikanska muha. V slogi je moč! Konečno pa se bomo našli vsi Jugoslovani, ki živimo posredno ali neposredno od naše mile majke-zemlje, katero rosi naš znoj in katero gnojijo naši žulji. Držimo se novega slovenskega gesla: »Vse za vero, dom in kmeta.

Sedajna vlada pa mora — izginiti! Bog živi!

— — —

Oj, ta navihana, hudomušna Porcija! Seveda sem zvedel, pa vse kaj druga —!

Med tem pa sem koval načrte in delal račune, moje zaupanje v bodočnost je poskočilo za sto odstotkov in povisalo sem si — seve le v mislih — svojo plačo na 120 funtov letno. Porciji pa nisem ničesar povedal o tej svoji »povišani« plači. Hranil sem si za iznenadenje.

Pozno zvečer smo se ločili. Vso pot domov sem bil kakor v sanjah. Hastings me je spremljal, pripovedoval mi je o svojih nezdah, — pa niti besedice ga nisem slišal. Še le ko sva stopila v moje stanovanje, so me zbudili k zavesti njegovi začudení vzkliki.

«Glej, glej! — Prava palača! In vsega imate, česar si more srce poželeti! — Henry, — šele sedaj vidim, kako ste bogati, pa tudi šele sedaj čutim, čutim do moga in kosti, kako sem jaz reven, kako reven, nesrečen, ugonobljen, uničen —!»

Hladna groza me je spreletavala pri njegovih besedah. Njegovo tarnanje me je prebudilo kakor iz sanj —. Zavedel sem se, da je vse moje »bogastvo« pozidano na tenki plasti zemlje, — pod njo pa je brezmejno — brezdnost!

Do tedaj nisem vedel, da sanjam, ali bolje, nisem si hotel priznati, da zidam zlate gradove na pesek. Tedaj pa sem se streznil —.

Globoko v dolgeh, niti vinarja svojega denarja, vse na dolg in na »upanje«, na račun plače, ki je morebiti nikoli — nikoli ne bom dobil —! O — tudi jaz sem bil uničen in ničesar me ni moglo rešiti!

Ljudstvo odklanja Novačanovo demagogijo.

Preteklo nedeljo, dne 28. t. m. je dr. Novačan poskusil svojo srečo kot predsednik slovenske republikanske stranke pri Sv. Bolfenku na Kogu in v Središču. Doživel je silno razočaranje. Naši zavedni pristaši, katerim so se pridružili tudi redki nasprotniki, so z železno disciplino in navdušenjem pokazali, da se naše vrste ne dajo omajati po praznih demagogijah, ki zasledujejo samo svoje osebne koristi in v to svrhu izrabljajo geslo: »slovenska republika«.

Shod pri Sv. Bolfenku se je vršil po rani službi božji. Za predsednika je bil izvoljen naš odlični pristaš vinogradnik Jože Breznik. Dr. Novačan je dobil besedo, toda zborovalci njegovim izvajanjem niso hoteli pritrjevati, temveč so z največjo živahnostjo ugovarjali. Dr. Novačan je zastoj ponujal svojo slabo republikansko robo. Nastopil je vinogradnik in naš strokovni pisatelj Robert Košar in razkrinkal Novačanovo republikanstvo. Njegovim izvajanjem so zborovalci gromovito in navdušeno pritrjevali in v posebnem sklepu odklonili Novačanov poskus, ki gre za tem, da cepi in oslabi slovenske vrste v boju za gospodarsko in politično popolno samoupravo in avtonomijo slovenskega ljudstva.

Popoldne je prišel Novačan v Središče, odnosno Obrež. Shod je naznanil ob enih v Čulekovi gostilni. Naši pristaši so se zbrali točno v velikem številu. Navzoči so bili tudi demokratje in samostojni iz Središča. Prihajali pa so tudi številni možje s Hrvatske strani. Novačan si je naročil hrvatske radičevce, s katerimi je grozil naši stranki že pri Sv. Bolfenku. Ker jih ni bilo začetkom dovolj je odlagal za otvoritvijo shoda in čakal. Po tritetrtnem urnem čakanju so postali zborovalci nestrpni in navzoči polit. komisar je izjavil, da shoda sploh ne bo, ako se ne prične takoj. Prof. Vesenjaj je na to izjavil, da se vrši shod Slov. ljudske stranke v Društvenem domu, ako Novačanovega shoda ne bo.

Dr. Novačan se je ob 2. uri odločil, da otvori zborovanje, ker je upal, da ga poleg navzočnosti hrvatskih radičevcev podpre nekaj domačinov. Predlagal je svojega predsednika posestnika Kelemina, toda zborovalci so zahtevali pristaša Slov. ljudske stranke, obrežkega župana Bedjaniča. Po ponovnem glasovanju in prerekanju so našli za Novačanovega kandidata 41 glasov, za Bedjaniča vse druge, torej veliko večino. Dr. Novačan je skušal razviti nek program, ali: vse je bilo prazno. Najbrž je prazen zemljoradnikov že pozabil, Radičevega pa razen fraze o republiki ni. Drugo je mislilo biti zabavljenje na »klerikalce« in druge, toda predsednik in zborovalci mu tega niso pustili.

Novačanu je odgovoril v smislu celjske resolucije vodstva Slov. ljudske stranke prof. Vesenjaj. Odločno je povdaril, da hočemo vsi jugoslovansko državo in odklanjamo hegemonijo Srbov in smo torej najizrazitejši nasprotniki »Velike Srbije«. Toda ravno tej je Novačan aktivno, Radič pa s svojo pasivnostjo pripomogel do Vidovdanske ustave. Ako govori Novačan o »vaških svetih«, povdarjamo mi, da so najboljši in najprimernejši vaški sveti občinski odbori s svojimi predsedniki — župani. Na tej podlagi naj se gradi naprej v okrajih in pokrajinah, kjer naj gospodari in upravlja ljudstvo svoje zadeve. To je prava republika, ne pa prazna Novačanova beseda. Ako govori Novačan, da bodo radičevci strli kapitalizem in organizirali kmetjsko delavsko ljudstvo na združni podlagi, mora govornik povdariti, da je Slovenska ljudska stranka tista, ki goji neguje in vzgaja združništvo mirno in poštvalno, Novačan pa do sedaj ni ustanovil nobene. Tudi radičevci na Hrvatskem zanemarijajo to, odkar je umrl dobri in poštvalni Ante Radič. Mnogo bolje bi že bilo za hrvatsko kmetjsko ljudstvo, ako bi Stipe Radič to delo nadaljeval, namesto, da se veže z največjimi kapitalisti in postaja sam kapitalist, za ljudstvo pa ima samo prazne besede. Z povzdignjenim glasom in močnim povdankom je rekel prof. Vesenjaj: »Ljudstvo, tri leta že teče tvoja pravda, tri leta se borimo za dobro, pametno in

«Henry, same drobtinice, ki preostajajo od vaših dnevnih dohodkov, bi me rešile —!»

«O —! Moji dnevní dohodki — —! Tule, čašo vročega —, pa dobre volje bodiva! — Toda počakajte, — hočete nekoliko povečerjati?»

«Niti grizljaja ne! Ne morem jesti! Pa pil bom, dokler ne padem pod mizo!»

«Z vami bom držal! — Posadiva se zložno! Tako le —! Sedaj pa mi pripoveduj!»

«Pripovedujem —? Še enkrat —?»

«Še enkrat —? Kaj mislite s tem?»

«Pravim, ali vam naj še enkrat pripovedujem svojo nesrečno zgodbo?»

«Še enkrat svojo nesrečno zgodbo? — Ej, Lloyd, ali ga že imate v glavi?»

«Poslušajte, Henry, čudni se mi zdite! Ali vam nisem že vsega pripovedoval na potu sem k vam?»

«Vi —?»

«Da — jaz!»

«Obešen naj bom, če sem čul le samo eno besedico!»

«Henry, vaše besede me vznemirjajo! Kaj vam je? — Kaj ste pa počenjali pri poslaniku?»

«Šele sedaj mi je bilo jasno, — strašno sem bil zaljubljen!»

In spovedal sem se mu, možato in odkrito.

Stisnil mi je roko in mi jo je stresal, kakor bi mi jo hotel iz rame iztrgati, in prav nič mi ni več zameril, da ga nisem poslušal in sem ga pustil samega govoriti

pravično ureditev države, toda od hrvatskega ljudstva izvoljeni zastopniki, ki bi naj bili njegovi zagovorniki in branitelji in bi z našo stranko preprečili današnje razmere, sedijo doma za pečko in so podobni kmetu, ki govori kako in kje bo sejal koruzo, ko jo drugi že ogreba. Obsojamo torej in obžalujemo pasivnost — Hrvatskega bloka. Končno je govornik še jasno povedal, da dr. Novačan po svojem dosedanem delovanju in celi svoji preteklosti nima legitimacije med našim ljudstvom govoriti in se ponašati kot republikanec, ker mu je to le namen za doseg osebni ciljev, katerih drugod ni dosegel. Velika večina je navdušeno pritrjevala izvajanjem govornika Slovenske ljudske stranke in obsojala pasivnost radičevcev. Kratko so govorili še trije govorniki in obsodili Novačanovo demagogijo. Govorniki je hotel tudi poslanec radičevcev dr. Devčić, toda na pojasnilo, da Radičevci v Zagorju in drugod niso pustili govoriti in zborovati Hrvatski pučki stranki, so zborovalci odklonili njega in izjavili, da Radičevi poslanci tako dolgo ne bodo govorili med nami, dokler naša stranka nima pred njimi svobode govora in zborovanja. S tem se je shod zaključil.

Našim pristašem v ormoškem okraju gre gotovo vse priznanje, da so nastopili tako dobro in organizirano in da so tako jasno pokazali, kako znajo ločiti zrno od plev. «Le ta nam županil ne bo», je bila soglasna sodba nad Novačanom od strani našega ljudstva.

Nekaj o državnem in narodnem gospodarstvu.

I. DRŽAVNO GOSPODARSTVO.

1. Državni proračun.

Finančni odbor je izgotovil in končno veljavno sprejel poročilo o državnem proračunu za leto 1922. Iz poročila je razvidno, da so dohodki, katere je predvidel finančni minister za leto 1922 6.257.577.804.86 dinarjev. Od ravnokar omenjene svote znašajo splošni dohodki 3.126.800.853.25 dinarjev. Finančni odbor je zmanjšal splošne davke za 824.976.007.01 din., a povečal dohodke od neposrednih davkov za 66.417.075.2 din., dohodke direktnih davkov za 489.755.125 din., dohodke od železniških naprav (kurilnic, delavnic itd.) za 635.115.821.50 din., dohodke od državnih posesti za 83.477.300 din. Razne dohodke je zmanjšal odbor za 2.919.157.75 din. Po predlogu finančnega odbora predvideni dohodki znašajo 6.693.447.864 din.

Odbor se je postavil na stališče, da vzpostavi ravnotežje med rednimi izdatki ter rednimi dohodki v državnem proračunu in se je trudil, da izbrše iz proračuna izdatkov vse nepotrebne izdatke ali one, katerih ni mogoče kriti potom rednih izdatkov, kakor so na primer izdatki za investicije. Finančni odbor se je prepričal, da je izključeno, da bi sedaj živeči rod pokrtil vse vojne ogromne izdatke in se povrh še brigal za razvoj kulture, socialne politike in poljedeljstva. Vsi napor na se finančne politike morajo biti v prvi vrsti osredotočeni v tem dejstvu, da se pokrijejo vsi redni izdatki z rednimi dohodki in da se skuša odplačevati vojna dolga.

Ravnatežje v državnem proračunu bo mogoče obdržati le tedaj, ako bodo vsi predvideni dohodki istinski in vsi razpisani davki iztirjani. Radi ravnatežja ne bi smel finančni minister v proračunskem letu 1922 sprejeti niti ene davčne oblike.

Finančni odbor je dognal, da imamo pri nas velikih takih davkov, katere plačujejo samo nekateri stanov a drugi ne. Radi tega je odbor uverjen, da bi bilo veliko korist finančnemu ministrstvu in celotni državi ako bi se osnoval poseben parlamentarni odbor, ki bi nadziral izvršitev proračuna. Ta parlamentarni kontrolni odbor bi dobival preko centralnega knjigovodstva finančnega ministrstva (ki pa še ni organiziran) poročila o stanju dohodkov in izdatkov ter bi ta poročila dostavljal narodni skupščini. Le na ta način bi bila skupščina stvarno obveščena o državnih dohodkih in izdatkih in ta korak bi pripomogel, da bi se mi vrni

cele tri milje daleč od poslanikove hiše pa do moje stanovanja, in potrpečljivo mi je še enkrat povedal svojo zgodbo.

Njena kratka vsebina je bila približno tale:

Prišel je na Angleško, da bi tu našel kupca za svoji zlati rudokop. Pokupil je njegove delnice, hoteč napraviti bogat dobiček, vtaknil je v spekulacijo skoraj vse svoje premoženje, neizrečeno se je trudil, vse je poskusil, silno denarja je izdal — pa niti enega človeka ni mogel najti, ki bi se bil zanimal za rudokop. Gledalnih sredstev mu je zmanjkalo, polom se mu je bližal.

Ob koncu svoje zgodbe je planil kvišku in vzkliknil:

«Henry, vi me morete rešiti, rešiti me morete, edini človek na vsem svetu! Hočete —? Ali bodete —?»

«Povejte mi, kako!»

«Posodite mi milijon dolarjev na moj rudokop! Ne odklonite!»

Smrtne bolečine so me obhajale. Že mi je bilo jeziku, da bi mu rekel: «Lloyd, jaz sem sam velikavež, brez denarja, — zadolžen do grla!»

Pa nisem mu tega rekel —.

Sijajna misel se mi je zablestela v glavi, misel, ki kršna pride človeku — in le tistemu, ki je ljubljen sreče — samo v odločilnih trenutkih življenja.

In zagrabil sem srečno misel, stisnil sem zobe, tlačil morečo skrb in rekel hladno, kakor se spodobi za premišljenega kapitalista:

(Konec prihodnjaj)

li v redno stanje državnega proračuna in ne bi vedno mešetarili kot dosedaj z dvanajstminami.

Glede ravnovesja v proračunu pa je tudi predvsem potrebno, da se nikakor ne povečajo izdatki.

Edino vojno ministrstvo bi zamoglo zahtevati povečanje proračuna, a če bo zmanjšano število vojaštva v stalnem kadru, bo moralo tudi vojno ministrstvo svoje izdatke tako uravnati, kakor jih predvideva in dovoljuje proračun.

Ravnotežje v državnem proračunu je velevažno tudi radi dejstva, da mora začeti naša država z likvidacijo svojih dolgov in z odplačevanjem državnega dolga Narodni banki.

Finančni odbor je nadalje dognal, da so dohodki od carine, kakor jih je predvideval finančni minister, preveliki in jih je zmanjšal od prvotnih 427,310.000 na 327 milijonov dinarjev, a ažijo, odnosno dobiček pri novcih je zvišal od 810 milijonov na 1 milijardo 40 milijonov, ker je smatral, da ažijo, ki se sedaj plačuje, ni dovolj visok in ga je treba povišati, ker se bližamo stvarnemu denarnemu kurzu — to je: zlatu. Dohodki od trošarine so bili od finančnega ministra predvideni na 390, a finančni odbor jih predvideva na 526 milijonov. Dohodke od davka na poslovni promet je zmanjšal odbor od 400 na 250 milijonov dinarjev, Dohodki invalidnega davka so povečani za 13,534.250 din.

3. Tekoče državne obveznosti in dolgovi.

1. Vojno ministrstvo dolguje vsega skupaj 514 mil. 653.669 din. 2. Dolgovi železniškega ministrstva znašajo 478 din. 3. Obresti za dve ameriški posojili po 25 in 15 milijonov dolarjev. Te obresti so že na dolg za dve leti in znašajo okroglo, ako računamo dolar po 60 din., 300 milijonov din. 4. Država dolguje v dolarjih «Standard Oil Kompaniji», «Wiener Bank-Verein» in kompaniji «Usokokovič-Grgin» skupno 1,488.833 dolarjev. Ako računamo dolar po 60 din., znaša zgorajni dolg 89,329.986 din. 5. Vrh tega pa so zadolžene posamezne državne ustanove v skupnem znesku za 1.301.000.000 dinarjev.

Z likvidacijo zgoraj omenjenih dolgov se mora začeti čimprej. Res je, da dolguje država ogromne svote, a moramo pri oziru na državne dolge upoštevati tudi vojnoškodninski fond, o katerem nimamo natančnih podatkov, a da računamo na 1 milijardo dinarjev, in na razne državne tirjatve kot n. pr. državna posojila za prehrano pasivnih krajev itd., ki znašajo skupno — 187.703.956 dinarjev, 41,650.308 kron in 47.750 frankov.

Te državne tirjatve bi se morale zaračunati — likvidacijskem proračunu kot izdatki. Ostanek nepokritih dolgov bi se moral pokriti ali s posojilom ali s kakimi izvanrednimi državnimi dohodki.

Finančni odbor se je postavil ob priliki razprave o predlogu finančnega ministra glede davka na premoženje na stališče, da bi bil ta davek opravičen samo za eden veliki cilj: poprava dinarja in bi se naj uvedel radi odplačevanja državnega dolga Narodni banki. Potrošene svote, izposojene od Narodne banke, od zopetnega povratka Srbov v domovino do konca leta 1921 znašajo 4.083.940.243 din.

1. Zagrebški trg z živim blagom.

Pred dobrim mesecem so se dvignile cene živemu blagu in mesnim proizvodom v neverjetne višine. Temu brzemu porastu cene živini, ki tvori glavni prehranjevalni predmet, se imamo zahvaliti prenatrženemu izvozu žive živine v inozemstvo. Vsled našega izvoza so živinske cene tako poskočile nad pariteto svetovnih cen, da naše živinske robe sedaj ne kupujeta več Nemčija in Italija. Pri tako visokih cenah je izvoz še edino le mogoč v Avstrijo in nekaj v Čehoslovakijo. Naravno je tudi, da so izvanredno visoke živinske cene nekaj neznoznega za našo industrijo s suhim mesom in da je prišla vsled tega celotna naša suhomesna industrija v veliko opasnost. Le vzemimo kot primer, da stane 1 kg debelega svinčeta 85 K, ta cena ni niti za izvoz v Avstrijo, ker se mora računati 10 K kot odpad pri klanju, 2 K stroškov za izdelavo, 2 K carine in 1 K prevoznine, kar znaša skupno 105 K, na Dunaju pa se plača za 1 kg 3600 avstrijskih kron.

Italija se je začela ogledovati vsled pokritja svojih potreb na živem blagu po drugih tržiščih, ker jej naš živinski trg ni več prikladen radi previsokih cen. Italija je našla za se prikladen živinski trg na Danskem. Danska pošilja v Italijo prvovrstne svinje po 3,5 do 4 lire, pri tem ko stane naše blago iste kakovosti 5 lir 1 kg. Obširen izvoz rogatega blaga iz naše države je nemogoč, ker padajo živinske cene po celem svetu, samo pri nas ne. Poskušalo se je že našo živo blago izvažati v vse mogoče dežele v inozemstvu, a brez pravega uspeha, ker so cene previsoke in se še bodo dvignile.

2. Položaj na žitnem trgu.

Minuli teden se ni položaj na našem žitnem trgu spremenil prav nič. Žitni kupci se niso spuščali v kupci je večjih žitnih količin. Koncem minulega tedna so povpraševali kupci po koruzi, to pa radi tega, ker gredo stare koruzne zaloge proti koncu. Bodoča žetev obeta po naših žitorodnih krajih vsled zadnjih toplih dni vse najboljše. Seve je še vse v božjih rokah!

Politični ogled.

KRALJEVINA SHS.

Volični zakon dela poslancem vladne večine velike skrbi. Kakor je videti, se vrši v zakonodajnem odboru ostra borba v večinskem bloku, ki je glede načrta volilnega zakona silno razdvojen. Zavlačevanje tega vprašanja je dobro znamenje, da se vladne stranke bojijo volitev.

Vlada se v glavnem bavi samo z vprašanji, tikajočimi se kraljeve ženitbe.

Ameriško posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev še do danes ni sklenjeno, ker je ameriška vlada sporočila belgrajskim oblastnikom gotove pogoje, pod katerimi se lahko dobi posojilo od ameriških kapitalistov. Ker so za Pašiča ti pogoji oster tobak, se je umaknil raje v kopališče Ilidže pri Sarajevu. Naši ministri so glede ministrske odgovornosti precej debelo kožni. To je razvidno iz dejstva, da Pašič venomer pohaja v zdravilišča in na bolezenske dopuste.

ČEHO-SLOVASKA.

Ko je ministrski predsednik dr. Beneš dajal poročilo o svoji zunanji politiki z ozirom na razprave genovske konference, je v parlamentu strašno zahrumelo. Dr. Beneš je hotel predstaviti neko enakopravnost narodnih manjšin, — zahrumeli in protestirali so slovaški avtonomisti in Nemci, hotel je pokazati miroljubnost svoje politike in tudi dobre odnose z Rusijo, češ, da je že pripravljena trgovska pogodba z Rusijo, oglasili so se komunisti in tako se je videlo, da vladna politika ni na dobrem glasu. Opozicionci so očitali dr. Benešu, da je sklenil tajno pogodbo s francosko vlado, da bi Češka pomagala Franciji v slučaju pohoda proti Nemčiji z vojsko od pol milijona mož.

BOLGARIJA.

Bolgarska vlada, ki izhaja iz naroda in ne iz «porodice», kakor pri nas, je bila tako pametna, da se ni hotela zameriti 160 milijonom Rusov in je rajši zato z vso odločnostjo izgnala tistih 15.000, ki se sicer imenujejo carski Rusi, so pa po večini tuji in proti današnji veliki Rusiji nahujskani elementi. Razorožitev Wranglovcev je popolnoma izvedena, glavni zarotniki so pod ključem, večina rusko-carističnih oficirjev je pa izgnana. Postopanje Bolgarije proti Wranglovcem je odobrila mednarodna komisija in tako je carističnim zarotnikom prekrizan račun in načrt, ki bi imel tako strašne posledice za Evropo.

RUSIJA.

Rusija je sklenila z Italijo trgovsko pogodbo in dobi svobodno pristanišče v Trstu. Dogovor med Rusijo in Italijo vsebuje celo vrsto medsebojnih trgovskih in prometnih olajšav. Italija dobi v Rusiji popolno trgovsko in obrtno svobodo, ob Črnem morju pa svobodno pristanišče.

Osrednji izvrševalni odbor, ki v Rusiji odločuje v vseh državnih in političnih zadevah, je odločil, da ostane ruska vojska pri moči in stališču kot doslej, ker se v Evropi še vedno kujejo zarote in vojni naklepi proti ruskemu narodu. Francoski in maloantantni listi veliko pišejo o reorganizaciji rdeče ruske vojske. Deloma ima strah velike oči, deloma pa pariški, bukareški in tudi beograjski državniki nočejo uvideti, da je najprej na njih vrsta, odložiti orožje in potem šele Rusiji, ki se hoče samo braniti.

Pred konferenco v Haagu.

Predsedništvo genovske konference je v sporazumu z nizozemsko vlado razposlalo povabila na konferenco v Haagu. Francoski listi so se v zadnjem času začeli po našati, kako se je tudi Amerika zavzela za francosko stališče, iz ameriških vladnih krogov se je pa takoj razglasilo, da ni na tem niti pičice resnice. Kako tudi, saj se je Amerika baš radi francoske politike odtujila od Evrope. Amerika zahteva od Evrope v prvi vrsti politiko miru in razorožitev, temu je pa Francija vedno in posebej še sedaj nasprotna. Nemci pravijo, da so gospodarska vprašanja, ki se bodo razmotrivala v Haagu, tako važna, ves gospodarski položaj Evrope pa tako zmotan, da svet mora odločno nastopiti proti vojni politiki.

Naša zborovanja.

V Laporju priredi Slov. ljudska stranka na Binkoštni ponedeljek, dne 5. junija po rani maši politični shod, na katerem bo poročal narodni poslanec Žebot. Vabimo somišljenike iz Laporja, Makol, Črešnjevca, Studenic, Poljčan in Sv. Jerneja, da se udeležijo tega zborovanja.

Zborovanje pri Sv. Juriju ob Ščavnici. K Sv. Juriju ob Ščavnici pride za binkoštno praznike mladino izobraževati in starejše utrjevati prof. Vesenjaka iz Maribora. Na Binkoštno nedeljo bo gospod prof. govoril šentjurskim Orlom in Orlicam, na Binkoštni ponedeljek po rani službi božji pa bo zborovanje Kmetijske zveze, na katerem bo poročal o gospodarsko političnem položaju g. Vesenjaka.

Poslanec Davorin Krajnc zboruje na binkoštni ponedeljek pri Sv. Joštu na Kozjaku.

Shod KZ v Šmarju pri Jelšah. V Šmarju se je vršil v nedeljo, dne 28. maja, sijajno obiskano shod Kmetijske zveze. Poročala sta poslanca Davorin Krajnc in urednik Smodej. Predsedoval je naš vrli somišljenik Vrečko iz Ponikve. Poslanec Krajnc je v svojem poljudnem in vsestransko zasnovanem poročilu obrazložil ljudstvu program in sedanjo taktiko Jugoslovanskega kluba. Vse skozi stvarna kritika delovanja poslancev SKS, ki se le prevečkrat prikazujejo ljudstvu v pavovem perju, se je poslancu Krajncu imenitno posrečila in je žel za svoja lepa izvajanja navdušeno pritrjevanje ljudstva. Urednik «Slovenca», g. Smodej, je v svojem govoru povdarril, da se SLS niti za pedenj ni oddaljila od svojega programa. Realna, avtonomistična politika je za slovenski narod danes edini izhod iz težavnega položaja. Demagoški politiki, ki ustvarjajo tik pred volitvami svoje strančice, ne bodo rešili slovenskega ljudstva in njegove neodvisnosti. Republika je samo geslo, s katerim si hočejo ti ljudje pridobiti naklonjenost volilcev. Govornik je izrazil svoje upanje, da ne bo slovensko ljudstvo nikdar nasedlo lažnjivim agitatorjem v volčjih kožuhih.

SLS ne uganja take demagogije ali sleparstva. Njen program je ljudski: izenačenje davkov, pobijanje korupcije, človeško postopanje z vojaštvom, zmanjšanje vojaštva itd. Ljudstvo bo v resnici svobodnejše zadihalo šele tedaj, ko bo samo upravljalo svoje zadeve. To je naša republika! Govornik je ob tej priliki ostro zavrnil dr. Novačanove laži v «Naši vasi.» Med SLS in Radičem zija v gotovih pogledih, zlasti v socialnem, velik prepad in zato se naša stranka ne more podati z njim na eno bojišče. Govornikova izvajanja so zborovalci sprejeli z velikim oduševljenjem. Ob koncu zborovanja so bile resolucije, ki jih je predlagal g. Vrečko, soglasno sprejete. Tako je končal šmarski shod z velikim uspehom. SLS je v šmarskem okraju na zmagovitem pohodu!

Tedenske novice.

Volitve se bližajo! Čez eden ali dva mesca se bodo vršile volitve poslancev v mariborsko oblasno skupščino ali takozvani slovenskoštajerski deželni zbor v Mariboru. Za mariborsko oblast bo treba 52 deželnih poslancev. Na vsakih 10.000 prebivalcev namreč pride en poslanec. Zanimivo je, da so gospodje demokrati v Ljubljani pri deželni vladi izračunali, da dobi od teh 52 mandatov naša Slovenska ljudska stranka vsaj 31 poslancev. Računali so po izidu občinskih volitev. Tako so naši nasprotniki že sami obupali, da bi še kedaj pri nas ljudstvo šlo za njimi. Naj to naše volilce še bolj okrepi v zavesti, da je treba neumorno delati na to, da se bodo naši glasovi pri vseh bodočih volitvah podvojili. To je edina rešitev iz sedanjega slabega položaja, v katerega so nas zapeljali liberalci, socialni demokratje in samostojni.

Slovesnosti evharističnega kongresa v Rimu. Dne 24. maja t. l. je bil v Rimu slovesno odprt evharistični kongres. Otvoril ga je sv. Oče papež Pij XI. v krasnem govoru, ki je trajal pol ure. S krepkim glasom, ki so ga različno slišali vsi navzoči, je sv. Oče govoril o miru, ki ga svet ne more dati, ki ga pa more vrniti človeštvu le Oni, ki ga je prinesel na svet. Izmed Jugoslovancev se je kongresa udeležilo 15 Slovencev in 60 Hrvatov, nadškofa zagrebški in sarajevski, škofje senjski, šibeniški, djakovski ter križevački. Po vseh rimskih cerkvah so se vršile v nedeljo, dne 28. maja velike cerkvene slovesnosti. Za mladino je imel pontifikalno sv. mašo tržaški škof Bartolomasi. V največjem sijaju je pa bila popoldanska procesija, katere se je udeležilo nad 100.000 vernikov. Procesija je trajala celih 5 ur. Na čelu procesije je korakala mladina v belih oblekah, nadalje razna pevka društva, razne organizacije ter ogromno število duhovščine. Procesije so se tudi udeležili ministri, državni podtajnik in številni poslanci italijanske ljudske stranke. Na trgu pred Lateransko cerkvijo je tej tisočeri množici podelil papežev blagoslov kardinal Pimpli.

Nova maša. Iz Zibike se nam poroča. V lanskem letu smo pri nas obhajali novo mašo, katero je daroval naš domačin č. g. Hajnšek. Tudi letos bomo obhajali slično slavnost, kajti daroval bo prvo sv. mašo v prijazni romarski cerkvi na Tinjski gori č. g. Otmar Smole iz reda sv. Frančiška. Slavnost nove sv. maše se že vrši dne 16. julija. Dal Bog, da bi se zrahljano zdravstveno stanje novomašnikov prav kmalu zboljšalo.

Sestanek duhovnikov in voditeljev tretjega reda. Pri zadnjem sestanku na velikonono sredo je bilo sklenjeno, da bo prihodnji sestanek v četrtek po Binkošti, dne 8. junija. Ker bo isti dan kraljeva poroka, mnogo gospodov zaradi šolske službe božje v Mariboru priti ne more. Zategadelj se ta sestanek preloži na nedoločen čas. Kedaj da bo, se bo v «Straži» ali «Slov. Gospodarju» naznanilo. — P. Filip Benicij, ravnatelj III. reda.

«Slovenskim vojakom se godi dobro», tako sta telefonično poročala dne 22. maja 1922 poslanca Samostojne kmetijske stranke Stefan Dobnik in Ivan Majcen demokratskemu listu «Jutru». Narodni socialist Brandner pa je napisal dolgovezen članek za list «Jugoslavijo», v katerem zanika, da bi se s slovenskimi vojaki v srbskih garnizijah slabo postopalo. Šentjurski Dobnik, dolenski Majcen in ljubljanski Brandner so potovali v Kragujevac in so tam, kakor smo izvedeli, govorili s srbskimi oficirji, kaplarji in v njihovi navzočnosti z nekaterimi vojaki. Nesramna laž je, kar poročajo ti trije sladkomili poslanci. Res pa je, da se z našimi fanti v Kragujevacu, Nišu, Pirotu, Sarajevu, Valjevu in drugih garnizijah postopa tako, da to postopanje mnogokrat ni vredno človeka. Laž je, kar piše Dobnik in Majcen: «da so naši fantje dobro preskrbljeni in da imajo redno in zadostno hrano». Namesto, da bi se ta dva, od vlade plačana in od vojnega ministra najeta samostojneža potegnili za trpeče naše fante, si drzneta javno po listih lagati, da se našim fantom dobro godi. Nadalje piše Dobnik in Majcen, da ravnanje z vojaki odgovarja predpisom in oni sami (vojaki) so s smehom in ogorčenjem zavrnili obrekovanje, katero je prineslo klerikalno časopisje. Vojašnice so čiste, hrana enostavna, — toda tečna, vojaki tudi dobivajo zadostne porcije dobrega kruha». Tako poročajo samostojni poslanci po naročilu srbijskih oficirjev v slov. liste. Kaj pravite k temu vi, slovenski vojaki, kaj vi starši, ki dobivate žalostna poročila od svojih sinov? Vse to je dokaz, da so poslanci Samostojne kmetijske stranke res popolni izdajalci našega ljudstva! Da jih ni sram! In ti ljudje si še drznejo prihajati na shode po slovenski zemlji! Namesto, da bi pomagali poslancem Slovenske ljudske stranke braniti naše sinove in bi zahtevali red in pravico v vojaštvu, pa poročajo take laži. Slovensko ljudstvo, naženi te hinavce, od srbijskega plačane agente.

Za naše cestarje. Dobivamo pritožbe od okrajnih in državnih cestarjev, da jim posestniki, ki mejijo ob ceste pokosijo ali popasejo vso travo ob robovih cest. Trava ob cestah je užitek cestarjev. To jim je mala nagrada za njih delo. Slabo so plačani naši cestarji. Demokratični finančni minister ima milijone za brezverske Sokole, za nove kanone, za Wranglovce, a ubogim cestarjem pa še toliko noče dati, da bi mogli pošteno preživljati sebe in svoje družine. Obračamo se tem potom s prošnjo do posestnikov, ki mejijo ob ceste: Pustite vendar tisto borno travo cestarjem, ali pa jim vsaj dajte kako odškodnino. Usmilite se revežev. Poslanci Slovenske ljudske stranke v Beogradu so se potegnili za slovenske cestarje, da ostanejo, pomagajte jim še vi domačini, ker jim sedanja demokratsko-samostojna vlada noče dati toliko, da bi lahko shajali.

«Zvišajte zavarovalnino!» že v tretje trobijo iz Ljubljane izvežbani zavarovalni pospeševatelj očka g. Hribar. Duhovnikom zatrjujejo, naj iz prižnice in ob vsaki priliki ljudstvo k temu navajajo. Zaradi sedanjih dragih delavskih in drugih plačil. Dobro, potrebno. Ko pa pride zastopnik kake zavarovalnice osebno ogledat si koč, hišo, inventar, posodo, orodje in drugo — ceni to vse sedanjim razmeram le še nizko, prenizko, češ, da je staro, obrabljeno itd. Taki slučaji so nam znani iz več krajev. Se tisti ne morejo primerno zvišati zavarovanja, ki bi sami hoteli, uvidevši potrebo. Sicer pa je takih zelo malo. Raje v krčmi za pet ali deset litrov pijače, kakor zoper ogenj in požar en bori stotak. Ob nesreči se pa kesajo. Prepozno. Kdor more, le naj si zviša zavarovanje. Zastopniki krščanske «Vzajemne zavarovalnice» mu ne bodo delali zaprek z izgovorom na sedanjo malovrednost predmetov, marveč bodo upoštevali nenavadno visoke stroške ob slučaju nesreče. Stara hiša, rabljeno orodje, posoda, pohištvo — je le videti slabše in manj vredno, služi pa posestniku za uporabo nič manj kakor lepo zlikano novo.

Občinski zastopi in udeležba pri naborih. Poslanci Roškar, Brodar, Krajnc in Zebot so interpelirali ministra vojne, čemu zahteva vojaška oblast pri naborih iz vsake občine polovico občinskega odbora. Tako se je na primer pripetilo, da je občina Slemen imela samo enega rekruta, a tega nabornika je moralo spremljati k naboru nič manj nego pet občinskih odbornikov. Poslanci zahtevajo, da se to določi črta in naj zadostuje kot spremstvo samo župan ali en občinski odbornik.

Romanje k Sv. Antonu na Pohorju. Na binkoštni pondeljek, ko je tukaj shod, bo nadžupnik in dekan iz Vuzenice pri drugi službi božji ob 10. uri blagoslovil 2 novi banderi, ki jih je kupil domač kmet Franc Kramljak. Antonski shod se bo obhajal s tridnevnicjo v čast Sv. Antonu in Srcu Jezusovem pod vodstvom gospoda misijonarja od Sv. Jožefa v Celju v proslavo tristoletnega misijonskega jubileja dne 11., 12. in 13. junija t. l. V nedeljo, dne 11. junija, bo začetek pobožnosti in dvojna služba božja ob 6. in 10. uri. V pondeljek okoli 6. ure zvečer slovesen sprejem selniške procesije z Marijinim kipom, ki je dar selniških romarjev. Nato večer nice. Na god sv. Antona dvojna služba božja in več sv. maš. Nedelja po sv. Antonu dne 18. nedelja je lepa nedelja. Se obhaja z dvojno službo božjo in procesijo.

Praznoverja je največ pri onih, ki so zapravili milost sv. vere. Kdor ne veruje več Kristusovim služabnikom, duhovnikom, veruje babam ali še hujšim zapeljivcem. Kdor se kloni omejenega človeškega razuma skrivnostim Božjega razodetja — tem bolj trdno veruje prazne zmote. Verovati, upati, ljubiti mora vsako človeško srce. Če ne pravega, pa kaj krivega, če ne boljšega, pa nespametnega. Tak je tudi slučaj z devetali sedemkratnim prepisovanjem in brezimnim odposiljanjem neke spakedrane molitve. Sedaj je celo ministrstvo ver z odlokom dne 21. marca t. l. št. 836 duhovnikom zabicalo, naj to prazno početje ljudem izbijejo iz glave. So vedno storili in bodo storili, ko razlagajo prvi člen apostolske vere ali prvo božjo zapoved. Vlada ne vpliva potem svojih uradnikov kot vzgled ljudstvu, da bodo zopet v cerkvi poslušali pridige in krščanske nauke. Vlada naj le okrcja po prstih one brezštevne liste in lističe, ki s surovim blatenjem dan za dnevom, teden za tednom spodkopavajo ugled duhovnikov. — Kajti, kogar ljudstvo več ne spoštuje, ga tudi več ne posluša, mu več ne verjame.

Glede postov je odločila tozadevna kongregacija (odbor) sv. konciljev v Rimu, dne 1. marca t. l., da naj bodo posilimal štiri srede v kvaternih tednih olajšani postji, torej meso je dovoljeno uživati le v jedi si je treba nekaj pritrpati, le enkrat na dan se nasititi. Nasprotno pa je zopet postrila bilje (dneve) pred Marijinim vnebovzetjem (Veliko Gospojnico) to je 14. avgusta in pred Vsemi Svetimi, to je zadnjega oktobra. Ta dneva je tudi mesojeda poslej prepovedana. Ako pride taka bilja na nedeljo, se ni treba zato, recimo že v soboto postiti. V tem slučaju post izostane.

Romarski vlak k Mariji Pomagaj se priredi tudi letos, ako ga bo železnica dovolila, in sicer: Dne 10. julija bo vozil prvi vlak, ki bo sprejemal romarje od Maribora do Grobelnega. Dne 24. julija pa bo vozil drugi vlak, na katerega bodo mogli vstopiti romarji na postajah od Grobelnega do Trbovelj. Vozne cene in natančnejši vspeled še niso znane. Toliko na znanje vsem tistim, ki se zanimajo za to romanje. Odbor.

Obmejna nadloga. V Bistriškem grabnu nad Muto imajo graničarji obmejno stražo. Kako slavni so ti stražarji, spričuje sledeči dogodek. V nedeljo, dne 7. maja je prišel Ivan Ivanovič, vojak Srbin, prideljen granični trupi, k malemu posestniku Skutniku. Našel je ženo samo doma. Prisilil jo je, da je šla iskat moža, češ, da ima z njim opravka. Ko je pa odšla, je ta junak s silo odtrgal vrata od omare, razbil še neko kišto in ko je našel 350 dinarjev, je šel v krčmo zapravljat ukradeni

denar. Ko mu je pa bila roka pravice za petami, je srečno potegnil čez mejo. — Čudno, da še oblasti vedno ne izpregledajo, kako nepotrebni, ozir. naravnost škodljivi so sedanji obmejni stražarji. Vsa njihova služba je nekako pohajkovanje, ležanje, in še sedenje v krčmah. Mnogokrat se druge ljudi, posebno ženske, motijo pri delu. Človek, ki mora težko delati dan za dnevom se čudi, čemu li plača država te ljudi mesečno po 14.000 kron, ko ji ne prinašajo niti najmanjše koristi! Tiho-tapiti itak ni več ničesar, torej nimajo koga loviti. Noben gospodar ne more dati hlapcu in dekli, ki vendar delata, 1400 kron na mesec. Naj bi država te nepotrebne, če jih že res mora rediti, zaposlila v fabrikah in rudokopih. Mejo prekoračiti je strogo prepovedano, toda graničarji hodijo sem in tja, kakor se jim ljubi. — Kupujejo pač živeže in druge reči tu in onstran, povzročajo draginjo, prenašajo valuto, če se jim zdi, ostajajo pa tudi na dolgu. Vse to in še marsikaj več, kar gotovo ni v čast naši državi, se opazuje pri obmejnih četah. Ljudstvo, ki se s težkim delom bori za vsakdanji kruh in obleko, ter mora plačevati neznosne davke, gleda z nevoljo na ljudi, ki nič ne delajo in državi nikakor ne koristijo.

Lepa slovesnost. Iz Selnice ob Dravi nam poročajo: V občini Slemen smo obhajali pretekli četrtek lepo slovesnost: blagoslovitev nove kapele, spomenika za padlimi možmi in mladenci. Kapelo je blagoslovil domači g. župnik. Ob tej priliki smo se poslovili od požrtvovalnega g. kaplana, ki je nastopil kot administrator službo pri Sv. Trojici v Haložah. Za sklad KZ se je zbralo 400 K.

Umrla je v Dobju po osemletni hudi bolezni Marija Šmid, iz vrle krščanske kmetke hiše. Bila je sva-kinja narodnjaka Miloša Šmid, župnika solčavskega! Naj v miru počiva!

Posebni vlak z vestfalskimi slovenskimi rudarji se odpelje nazaj v Nemčijo dne 6. junija in sicer od Rajhenburga ob treh popoldne. Vlak obstaja na vsaki postaji od Rajhenburga do Ljubljane. Od Zidanega mosta odide vlak ob 4.25 popoldne in pride v Ljubljano ob 5.57 popoldne. Tu ostane do devetih zvečer. — Vestfalski rudarji se opozarjajo, da je voznja od Rajhenburga do Jesenic za vse že plačana. Naj si nihče ne kupi posebnega voznega lista.

Invalidski shodi. Na Binkoštni pondeljek, dne 5. junija se vrši shod vojnih invalidov pri Sv. Petru pri Mariboru, ob 3. uri popoldan v prostorih Bralnega društva. Ker je shod jako važen, je dolžnost vsakega invalida, vojne vdove in sirote, da se shoda polnoštevilno udeležijo. Odbor.

Lastovk se opaža letos povsod, kakor nam poročajo ljubitelji teh spomladnih oznanilk od več krajev, mnogo manj od lani. Sploh je zadnja leta njih število zelo padlo. Škoda za koristne selivke. Je li tudi nje zadela nemila usoda vsled vojske?

Kakšen oče — takšen sin! Iz Strmeca pri Ormožu nam poročajo. Minuli pondeljek je imela tukajšnje želarka T. opravke v Ormožu. Na povratku domov se je v družbi drugih žensk mudila v gostilni, kjer se je pridružil ženskam slabostojni posestniški sin K. iz D. Zelarka T. je slabotna ženska in jej je postalo slabo v gostilni. Posestniški sin se jej je ponudil za spremljevalca do njenega doma. Rekel je, da ga vodi pot k njenemu možu, ki je sodar, zaradi nekega sodarskega dela. Med potom v gozdu pa je K. vrgel T. na tla in je izvršil na njej najgršro nasilje. Da ni kričala, je ženski usta s pestjo zamašil. Po atentatu je zlikovec pobegnil. Slučaj je naznanjen sodišču in orožništvu. K. taji in se izgovarja na pijanost, a gradiva za njegovo krivdo je pač toliko, da se bo le težko izognil roki pravice. Oče tega nasilneža je steber demokratov, ki bi se lahko malo več pobrigal za brezvestno početje svojega sina, ne pa da dopušča, da mu sin popiva okrog in dela čast z nožem, gorjačo in grešnim nasiljem.

Psica pojedla novorojenčka. V vasi Lužanu pri Vavraždinu je 18letna Josipina Gjurgjek povila nezakonsko dete, katerega je baje iz strahu pred starši pustila ležati na tleh. Ko je pozneje šla gledat po detetu, ga ni več tamkaj našla. Požrla je rojenčka sosedova psica, le detetovo glavo in nogi je prinesla domov svojim mladim, kar je seveda izdalo brezsrčno mater.

Nekaj o razbojništvu v južnih krajih naše kraljevine. V južnih delih naše države se dogajajo tolovajstva, umori, ropi, požigi itd. in zgodi se, da se kljub najizdatnejšemu posredovanju policije in žandarmerije še do danes ni posrečilo oblastem omejiti ta lopovstva, ki so tam na dnevnem redu. Tako je med Kičevom in Dupljanom neka roparska tolpa napadla par kmetov, ki so se vračali s sejma. Roparji so zavlekli pet najuglednejših seljakov v šumo ter zahtevali za odkup 200 zlatih turških lir ali 20.000 dinarjev. Ostali seljaki so zbežali v Kičevo in prijavili napad srezkemu načelnstvu. Zandarmerija je roparje v šumi še pravčasno zasačila. Razvil se je hud boj. Na obeh straneh je bilo mnogo ranjenih in mrtvih. Ustreljen je bil tudi zloglasni Sejadin Šaljevič, ki je lani upelnil srbsko selo Tajmište in s svojo tolpo pobil 200 prebivalcev.

Za sklad KZ so nabrali na gostiji Antona Drogenik in Rozalije Počivalšek v Imenem pri Podčetrtku 378 K. Vsem darovalcem iskrena zahvala!

Za župansko zvezo je darovala občina Marija Gradec znesek 500 K. Cast taki občini! Upamo, da bodo tej sledile tudi druge!

Gospodarstvo.

Franjo Rudl:

Zgoščen grozdni sok.

Zanimivo je opazovati dejstva, da vinske cene pri nas v Jugoslaviji, čeprav pridelamo več vina, nego ga rabimo za domačo potrebo, nočejo padati, ter da se gibljejo sporedno z vrednostjo sladkorja.

Pri tem ne pride v poštev, ako se bi dalo iz tega izvajati in sklepati: Nizke sladkorne cene, nizke vinske cene, kajti to bi ne prineslo vinogradniku nobenega dobička, pač pa bi utegnili koristiti posredovalcem v kletih in vinskih trgovcem.

Resna in tudi hvaležna naloga bi bila v slučaju,

ako bi hoteli in morali vinski pridelovalci iz katerega koli vzroka svoj vinski most takoj spraviti v denar ter istega izvažati. V obliki zgoščenega grozdnega mošta bi to bilo mogoče. Zadruga «Societa cooperativa di esportazione di prodotti viticoli Trentini», s sedežem v Tridentu v južnih Tirolah, je, kakor sem videl na lastne oči, že pred vojno v velikem obsegu proizvajala zgoščen grozdni sok. Zgoščevanje se je mrzlim in tudi top-lim potom izvrševalo s stroji, katere je izumil inženir Monti. Kar cele vagone grozdja so spravljali v Trident, kjer se je zgoščevalo. Izdelovali so zgoščeni grozdni sok, grozdno strd, grozdni želé ter grozdni lezithin ali sladkor. Za kako veliko vinsko kletarstvo nastanejo vsled tega raznovrstne manipulacijske ali predelovalne možnosti, ne da bi se pri tem česar zagrešilo zoper obstoječi vinski zakon in sicer:

1. Lahko se zboljša vino slabjših letnikov ter iz slabjših leg ne da bi trebalo dodajati kaj sladkorja.

2. Poljubna vina se lahko prevrejo brez dodatka sladkorja.

3. Izdelovati je možno naravno-pristno sladko in desert-vino.

4. Za vživanje kot brezalkoholna pijača, kateri se pridene nekaj soda-vode, kakor tudi kot polivko za močnate jedi, za dijetično zdravljenje itd.

5. Kot izvozno blago v dežele, v katerih imajo prepoved vživanja alkohola.

6. Kot naravno temeljno snov, da si vsak sam lahko povsod izdeluje vino za lastno uporabo, kakor tudi za vinske veletrgovce, torej avtomatična izjednačba pri strogem javnem alkoholnem gibanju.

Ker imamo pri nas v Jugoslaviji zelo oddaljena grozdna pridelovalna središča, kjer so za časa vinske trgatve cene za vinski most zelo nizke, bi se take naprave na takih mestih zelo dobro splačale, bi bile zelo dobičkanosne, ker bi se že stroški za prevažanje znižali kar za 50 odstot., tudi bi se pri prevažanju ne izgubilo nič mošta, nič bi se ga ne vsušilo, kar pa pri prevažanju svežega mošta in novega vina ni mogoče.

Udeležil bi se dejanski takega takega podjetja, toda za to je treba mnogo razpoložljivega denarja.

Trtna uš.

(Phylloxera vastatrix).

Trtna uš, katere je po večini uničila že vse vinograde v Evropi, došla je k nam še le približno pred 70 leti iz Amerike. Po odkritju Amerike so prevažali namreč sem in tja najrazličnejše rastline in živali. Prinesli so k nam mnogo koristnega, pa tudi mnogo škodljivega. Med škodljivci omenimo samo tri najstrašnejše, pred katerimi se vsakemu vinogradniku šibijo kolena, to so: trtna uš, trtna rja (peronospora) in trtna plesen (oidium). S temi tremi se bomo tu po vrsti pečali, da spoznamo njih bistvo in zatiranje.

V letu 1865 so začeli francoski vinogradniki z grozo opazovati, da gre vinograd za vinogradom po zlu. Nič ni pomagalo, ne obilno gnojenje, ne najpravičnejše oskrbovanje, bolezen se je širila in širila čez vinorodne pokrajine. Leta 1868 je odkril francoski naravoslovec Planchon kot vzrok trtno uš na koreninah. Na bivšem Avstrijskem se je našla trtna uš še le 1872 v Klosterneburgu na Nižje Avstrijskem. Leta 1880 se je pokazala že na Bizeljskem, odkoder se je razširila čez celo Slovenijo.

Premnogo vinogradnikov je ta, s prostim očesom komaj vidna živalca spravila na beraško palico. Cel vinogradni red je bil kar čez noč prevržen. S trtno ušjo vred so bile iz Amerike prenešene tudi ameriške trtno vrste, katere po večini ne rodijo kaj prida in se uporabljajo, razen nekaj samorođečih vrst, le kot podlaga, na katero se cepijo naše domače vrste.

Trtna uš živi na koreninah vinske trte in napada najfinejše do najdebelejše korenine, da celo koreninske deblo. Tam živijo v celih kolonijah in zabadajo svoja sesala, katera pri potovanju položijo na spodnji del telesa, da jih pri hoji ne ovira, v korenine in srkajo zadovoljno sok vinskih trte. Njih življenje je naslednje: V jeseni se spari krilata samica s krilatim samcem in znese takozvano zimsko jajčece. Iz tega jajčeca nastala ušica, takozvana brezspolnica znese, ne da bi se sparila do 30 jajčec, iz katerih se izvalijo spet brezspolnice, ki se zopet in zopet tako razmnožujejo naprej. Posameznice od teh ušic se spremenijo tekom leta v nimfe. Te imajo 4 krila, zlezejo na površje zemlje, letajo tam okrog in znesejo, ne da bi se sparile dvojne vrste jajčec: večje rumena (ženska) in manjša rdeča (moška). Iz teh jajčec nastanejo krilate uši spolnice, ki se sparijo in znesejo takozvano, že zgoraj omenjeno zimsko jajčece.

Trtna uš napada vse trtne vrste tudi ameriške. Našim trtnim vrstam, ki imajo fino koreninsko kožico, pride usi lahko do živga, težje je to pri ameriškankah, ki imajo debelo kožico in so torej te več ali manj proti trtni uši odporne, jim torej ne morejo toliko škodovati.

Navzočnost trtne uši spoznamo po tem, da so posebno manjše korenine grbaste in otekale, ako malo natančneje opazujemo, našli bomo kmalu tudi uši. Pri ameriškankah najdemo uši samo na finejših koreninah na debelejših tam ne morejo več do živga. Sicer so različne ameriške trtne vrste tudi različno odporne in imamo tudi med ameriškanskimi take, ki jih trtna uš s časom tudi uniči, na primer Solonis.

Sredstev proti trtnim ušem imamo mnogo, a uspešnega nobenega. Naštejemo jih nekaj, ki so se izkazala:

1. Vbrizganje žveplovega ogljika v zemljo. Se dela s posebno pripravo 1—2 krat na leto in se da s pomočjo še nekaj časa vinograd ohraniti, ker ta tekočina, ki se v zemlji spremeni v plin, uniči uši.

2. Peščena zemlja. V zemlji, ki ima čez 70 odstot čistega peska, ne more živeti trtna uš. Takih vinogradov

je precej na Ogrskem, okrog Blatnega jezera in Segedina.

3. Preplavljenje vinograda z vodo. V jeseni se spusti nekaj tednov voda na vinograd. Mogoče je seveda samo v ravnini, ob rekah itd. Se dela v Italiji.

4. Cepljenje na amerikanke. To je edino sredstvo, katerega se zamoremo pri nas posluževati in ki nam daje sigurnost. Vsi drugi pripomočki so nesigurni, predragi ali sploh nemogoči.

Trtna rja.

(Peronospora viticola).

Ta bolezen, katero smo istotako dobili iz Amerike, opazilo se jo je prvič še leta 1878 v Evropi. V najkrajšem času se je raznesla povsod.

Kakoršno je pač vreme, opazi se to bolezen kratko pred ali po cvetu, to je koncem maja ali začetkom junija. V tem času najdemo na površju listov belkaste lise, ki so na spodnji strani lista kakor z moko potrošene. Te lise se množijo, večajo ter končno združijo. — List postaja vedno bolj rjav, se zvija ob robih, se končno posuši in odpade. Pozneje napade tudi jagode, ki postanejo rujave, kakor usnje in jih tudi imenujemo usnjate jagode. Bolezen se širi, napade tudi vse nezrele poganjke in uniči cel trs tako, da izgleda že meseca septembra tako, kot bi moral še le novembra.

Peronospora je sestavljena iz zelo majhnih glivic, ki se zarijejo v notranjost, na spodnji strani pa napravijo seme, ki obstoji iz izredno malih kali, katere veter odnaša na druge liste. To seme, takozvani trosi kalijo pa le, če zimo je na razpolago vlaga. Zato se v suhih letinah, ko jim je na razpolago edino rosa, ne morejo kaj prida razmnožiti. Ako pa pade tak tros na list, ki ima rosno površje, požene takoj kal v sredino in se razmnožuje potem naprej. Na trtah najdemo pa tudi drugo podobno bolezen, ki ima ravno tako z moko potrošeno spodnjo stran, to je bolezen vinske pršice. Ta živalca, ki bi se dala primerjati z garjami, se zarije v list, ne napravi pa preveč škode. Listje je pri tej bolezni grbasto, med tem ko pri peronospori gladko.

Črez zimo ostane rja tako, da tvori na jesen zimske troše, ki prezimijo in se spomladi jednako naprej razmnožujejo.

Kot popolnoma zanesljivo sredstvo, da se ubranimo tej bolezni je bakreno apnena brozga. Napravimo jo tako, da razstopimo 1—2 kg bakrene galice (Cu SO₄) v posebni posodi vlijemo to na 100 litrov vode in pridene 2—4 kg apna (polovico več kot galice). Tu to že ugašeno apno dobro premesimo in vlivamo med vednim mešanjem skozi sito v bakreno vodo. Apno je potrebno, da se bakrena zmes neutralizira, to je zgubi jednakost. Ako pride tros na od te zmesi poskropljen trs in pade v kapljico vode, v katerih je razstopljenih le malo teh zmesi, ki se vedno razstopljajo na listu, takoj pogine. Starih bolezenskih zarodišč uničiti ne moremo več, pač pa zabranimo njih razširjanje. Prvič škropimo pred cvetom, drugič takoj po cvetju, tretjič in četrtič pa v 14 dnevni presledkih in po vremenu. Brozgo moramo tekom treh dni porabiti, sicer je neučinkljiva. Koncem julija se s škropljenjem neha. Vsa druga sredstva, kot n. pr. Bosna pasta pa zaostajajo glede uporabe in učinka za bakreno galico.

Vinarsko društvo v Mariboru. Dne 28. maja 1922 se je ustanovilo v smislu pravil Glavne zveze jugoslovanskih vinogradnikov — krajevno vinarsko društvo v Mariboru. V izvrševalni odbor so izvoljeni: Ivan Janžekovič, veleposestnik v Leitersbergu, predsednikom; Franjo Thaler, velepos. v St. Ilju, podpredsednikom; Sottler Josip, strokovni uradnik vinarske šole v Mariboru, tajnikom; Miovič Peter, veleposestnik v St. Ilju, blagajnikom; Supanič Alojzij, veleposestnik v Vajnu, Šerbinek Ivan, posestnik v Vrtičah, Rudl Franjo, posestnik v Kamnici, Robič Feliks, velepos. v Linbušu, odbornikom. Društvo šteje že danes več sto članov, temu primerna je bila udeležba na ustanovnem obnem zboru jako lepa, kar znači, da je zanimanje med vinogradniki za društvo veliko. Navzočim je ugajalo predavanje vinarskega ravnatelja g. Puklavca o pravilnem zatiranju trtne strupene rose (Peronospora viticola) ter grozdnice plesni (Oidium Tuckeri), osobito, ker je predavatelj iz lastne skušnje povedal marsikaj novega. — Vinogradniki! Organizirajte se povsod v smislu uvodoma navedenih pravil, ki so vam že znane, da pridemo čim prej do ustanovitve pokrajinske, oziroma glavne zveze vinogradnikov cele Jugoslavije, ki bo vsestranski zastopala koristi vseh vinogradnikov. V slogi je moč! Za sprejem v društvo naj se oglasijo zanimanci mariborskega okraja pri tajniku Josipu Sottlerju na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, ali pa pri drugih zaupnikih, ki se nahajajo skoro v vsaki občini.

Pomen elektrike za gospodarstvo in stroški za napeljavo.

Ker si je naša kmetijska občina Orehova vas dala med vsemi drugimi najprej napeljati električni tok iz falske elektrarne in ker dobivam mnogo vprašanj o stroških napeljav, hočem na kratko razložiti pomen elektrike za gospodarstvo ter stroške za napeljavo.

Človeštvo ne ve, kakšne sile nam nudi narava sama za različna dela, ki jih morata izvršiti človek in žival. Ako bi jih vedelo intenzivno izrabljati, bi lahko veliko manj trpelo in z njim vred uboga žival. Taka naravna sila je tudi električni tok ali kratko: elektrika, ki nam jo nudi Pala, ki je ena največjih elektrarn Evrope.

Največjega pomena za splošnost, kar nam nudi električen tok, je električna luč. V naši občini si jo je dala z malimi izjemami napeljati vsaka hiša.

Kdor tega ni videl in ne poskusil, si ne more predstavljati, kakšne udobnosti nam nudi taka luč. Ni treba vžigati, ne petroleja ali karbida in nikakega snaženja, kar se na kmetih tolikokrat opušča, ter je luč v vsakem trenutku na razpolago in je tudi v hlevih in škednjih ognjavnarju.

Elektrika nam goni s pomočjo elektromotorja, kateri se lahko prenaša, različne stroje, kakor mlatilnice, domače mline, žage, kar so si že dali nekateri tukajšnji kmetje

napeljati. S tem se prihrani mnogo na času, delu, človeški in živalski sili.

Pri posestnikih so instalirale različne privatne tvrdke iz Maribora, največ pri nas tvrdka Šprager in Črnko, v Mariboru, Kopitarjeva ulica, ki je izvršila vse precizno in kulantno.

Občinsko omrežje je pa napeljala falska elektrarna sama. V to svrhu se je konstituiral v naši občini petočlanski odbor kot občinsko električno podjetje, ki je najelo posojilo za napeljavo in po izvršitvi napeljav vse izplačalo, kar mu bo pa moral vsak posameznik v razmerju instaliranih luči povrniti.

Stroški za napeljavo omrežja v dveh vaseh so znašali 207.600 K s transformatorjem, drogi, bakreno žico, izolatorji in z delom vred; ta znesek se je potem razdelil na vsako luč.

Nadalje je plačal vsakdo enkratni priklopni prispevek k visoki napetosti (glavni vod) za eno normalno žarnico 150 K in za vsak električni motor (rabi se tri konjske sile), t. j. 500 K za konjsko silo, skupaj 1500 K.

Priklopni prispevek k občinskemu omrežju je pa odvisen od daljave hiše do omrežja, približno 200 do 400 K. To bi bili enkratni stroški.

N. pr. posestnik s šestimi luči brez motorja bi imel približno te-le enkratne izdatke: instalacija 3500 K, občinsko omrežje 3000 K, enkratni priklopni prispevek k visoki napetosti 900 K, hišni priklopni prispevek 300 K, toraj skupaj znesek 7700 K, z motorjem vred pa okrog 3500 K več, kajti motor sam stane danes 20.000 K.

Cena je torej odvisna od voda visoke napetosti. Iz Maribora v Rače je dal napraviti graščak Bachler, kateri je računil nizke obresti ter se izkazal kot kmetu prijaznega.

Navedene cene so bile meseca prosinca in so sedaj malo višje.

Cene za tok so določene na podlagi temeljne cene prištevi druginjsko doklado (500 odstotkov), ki je odvisna od kurza švicarskega franka na zagrebški borzi ter znašajo približno za žarnico s 16 svečami na mesec 16 K, za žarnico z 25 svečami 24 K, gostilne in delavnice plačajo nekaj več, za poljedelske motore (ne zadruge) za eno konjsko silo na mesec 150 K, torej za 3 HP 450 K. Za likalnik 40 K mesečno, ki stane komad 700 K.

Cene za tok po števcih za luč 12 K na KWuro, za silo 4.80 K na KWuro (KWura je 40 minut).

Pavšalni znesek se plačuje v naprej, konzum po števcih pa za tri mesece nazaj. Kdor ima več kot osem luči, se priporoča, da si da napraviti števec, stane 2000 K.

Tudi ceste je dal občinski odbor razsvetliti z žarnicami na drogih.

V občini Rače n. pr. se vžigajo luči z vžigalnikom na drogih, kar ni priporočljivo. Tukaj se je napeljala še peta železna žica za občinske luči, izmed drugih štiri ste dve za luč in dve za motor.

Občinske luči se prižigajo v vsaki vasi pri posestniku, kateri ima električno luč zraven razdelilnika.

Za napeljavo občinskih luči je dal nek dobitnik 10 tisoč kron, za kar mu gre najlepša zahvala.

Franc Pišek, župan v Orehovi vasi.

Ribnica na Pohorju. Proti koncu dolgoletne vojske je izmrlo po naših krajih zelo mnogo panjev čebel, po nekod celi ulnjaki. Zopet se je začela razvijati na novo umna čebeloreja. Bodri nas podružnica čebelarskega društva v St. Lovrencu. Posebno si mnogo prizadeva živinozdravnik g. Meleth. Oskrbel nam je za Binkošti ni pondeljek 5. junija t. l. v Ribnici celodnevno poučen tečaj združen s prakso pri čebelnjaku gg. Zabovnika in Drževnika. Predavanja se prične ob 8. uri pri gospodu Ptačnik. Tečaj vodi strokovnjak gospod Jurančič. Da bi le bila udeležba mnogobrojna; predavanja obetajo biti zanimiva in koristna.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 7 konj, 137 volov, 427 krav, 4 biki, 20 telet. Skupaj 595 komadov. — Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 35—38 K, poldebili voli 25—34 K, plemenski voli 25—32 K, biki za klanje 26—33 K, klavne krave debele 30—32 K, plemenske krave 23—30 K, krave za klobasarje 14—18 K, molzne krave 23—30 K, breje krave 23—30 K, mlada živina 22—27 K, teleta 30—35 K.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso, meso od bikov, krav, telic, 1 kg 56—64 K. Telečje meso I. vrste 64 K, II. vrste 60 K. Svinjsko meso sveže 68—88 K.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem v Mariboru dne 26. maja se je pripeljalo 296 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov komad 300 do 400 K, 7—8 tednov komad 600 do 900 K, 3—4 mesece 1200 do 1400 K, 4—6 mesece 1500 do 1600 K, 8—10 mesece 1800 do 2500 K. Polpitane svinje 1 kg žive teže 60—64 K. Koza komad 500 kron.

Živinske cene v Zagrebu. Mesnate svinje so se prodale minuli teden v Zagrebu po 65—70 K 1 kg, debele 85 K, a so se plačevale zahtevane cene, ker debelih svinj primanjkuje. Za prvovrstne vole se je plačevala zahtevana cena, drugovrstni voli so bili po 36 K, a voli tretje vrste po 32 K. Krave so se plačevale različno po kakovosti med 26 in 36 K.

Živinski in kramarski sejem v Slov. Bistrici se vrši mesto dne 4. junija (binkoštna nedelja) v torek, dne 6. junija.

Živinski potni listi stare izdaje razven onih, po 50 para, ki ostanejo še nadalje v veljavi, se smejo ob predpisnem dokolkovanju uporabljati samo do 30. junija t. l. Smejo se zamenjati na okrajnih glavarstvih Živinski potni listi, na katere je že pritisnjen občinski pečat, ter oni po 50 para se ne zamenjajo.

Zitni trg v Zagrebu. Pšenica. Povpraševanje po pšenici je bilo minuli teden v Zagrebu malenkostno, plačevala se je pšenica po 14.50 K. Cena za bačko pšenico je nazadovala na 15.35 K. Promet s pšenico je neznaten, ker stojijo mlinci pred rednim letnim zastojem. — Rž. Povpraševanje po rži je bilo veliko, posebno še, ker se ržene zaloge bližajo koncu. Prihodnja ržena žetev obeta bogastvo, le ponekod so ržene setve nekoliko redke. Srbijansko rž so plačevali v Zagrebu po 12.50 K, bačka je za 1 K dražja pri 1 kg. — Koruzo ponujajo zelo živahno in se je plačevala po 11.50 do 12 K. — Ječmena sploh ni bilo v prometu in notira 1300 K 100 kg. Oves se je nekoliko podražil in stane 12.50 K. — Vsled potežkoč z devizami miruje promet z moko. Zadnji teden so se izvozile le neznatne količine. Veliki mlini so prodajali moko po 24 K, manjši so jo pustili celo po 21 K.

Krma na zagrebškem trgu. Trgovina s krmo je bila v minulem tednu v Zagrebu malenkostna. Pri nas sploh nikdo ne povprašuje po suhi krmi, ker je dovolj sveže paše. Čudno, da vlada ne vzame v pretres dejstva, da je pri nas dovolj paše in ne dovoli izvoza suhe detelje in otrob. Izvoz krme se ne more prav razviti vsled porastka dinarja. Ake bi se splošno cene znižale, potem bi se šele razvila izvozna trgovina z našo krmo. Tako dolgo pa, dokler bo vladala taka nestalnost v naši valuti in se ne sklene zunanje posojila, pa na večji izvoz naše krme niti misliti ni.

Hmeljarsko društvo v Zalcu, dne 25. maja 1922. — P. n. poverjenikom! Ker je nujno potrebno, da se podajajo vsaj vsakih 14 dni v mescih junij, julij, avgust in september javnosti, posebno pa hmeljskim prekupcem potom strokovnih časopisov inozemstva točna in zanesljiva poročila o vsakokratnem stanju hmeljskih nasadov celega okoliša, potem o tržnem razpoloženju, o cenah itd., vas društveno vodstvo uljudno prosi, da mu na dani poziv na priloženi dopisnici vsaj po preteku treh dni poročate iz vaše okolice o sledečem: 1. Kakšno je stanje hmeljskih nasadov vobče? (visokost poganjkov, številnost panog, cvetni popki, cvetje, prehod cvetja v kobule, kakovost kobul, zorenje in obiranje). 2. Katero delo v hmeljskih nasadih se izvršuje ali se je pred kratkim izvršilo? 3. Kakšno je vreme? (temperatura noči, padavine, suša). 4. Ali je rastlina zdrava? (bolezni, živalski in rastlinski škodljivci). 5. Kaj veste o hmeljski kupčiji? (predprodaja, cene — najvišje in najnižje). — Prosimo, da si ta listek shranite in na vprašanja odgovarjate kratko in točno ter se sklicujete le na številke 1—5.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 272 do 273, francoski frank stane 25.60—26 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 2.48—2.68, za 100 čehoslovaških kron 5.50—5.52, za 100 nemških mark 102 do 103, za 100 laških lir 1472—1480 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.90 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone poskočila za 5 točk.

Dopisi.

Razvanje pri Mariboru. Prostovoljno gasilno društvo v Razvanju priredi dne 5. junija, ob treh popoldne v gostilniških prostorih Černe v Razvanju vrtno veselico. Ker je čisti prebitek namenjen za nabavo novih cevi, se prosi za obilen obisk.

Gor. Sv. Kungota. Z ozirom na poročilo v številki 56 o interpellaciji poslanca Roškarja in Zebota v zadevi pogranične trupe treba resnici na ljubo povdariti, da tam navedene pritožbe zoper carinike nikakor ne veljajo za carinski urad pri Gor. Sv. Kungoti; marveč prebivalstva z veseljem priznava ljudomilo postopanje kakor sedanega carinika g. Rudeža, tako njegovega prednika g. Zorzata. Oba sicer vestna in pravična v svoji službi, a vedno pripravična iti ljudstvu na roko, kjer le mogoče. Koliko več zadovoljnosti bi lahko bilo med ljudmi, ako bi na podobnem način poslovali cariniki in mejni stražni organi tudi drugod!

Gor. Sv. Kungota. «Velikanski» je res bil shod demokrata dr. Kukovca v naši vasi. Mi tu smo se smejali, ko smo čitali poročilo v «Taboru» in drugih liberalnih listih. Res je, da se je shod vršil na vrtu Gselmanove gostilne pri pokritih mizah, a vseh «zborovalcev» je bilo, piši in beri 59. Velika večina teh je prišlo na «zborovanje» kakor Pilat z vodo. Bili smo kot slučajni gostje navzoči. Govori dr. Kukovca, dr. Kodermana in profesorja Voglarja so bili plitvi in še razumeti jih nismo mogli. Koderman ga je imel že pošteno pod kapo. Guncal se je med govorom sem in tje, kakor da bi ga grizlo. Vsi govorniki so hvalili, kako dobro se nam godi pod sedanjo vlado in kake dobrote uživamo po zaslugi edinozveličavne demokratske stranke. Ploskala sta mu samo učitelj From od Spodnje in nadučitelj Spreitz od Gornje Kungote. Ko so mariborski doktorji spili in plačali še par litrov vina, jih je fujaker zopet odpeljal proti Mariboru. Druge nesreče ni bilo.

St. Ilj v Slov. gor. Poslanec Samostojne kmetijske stranke Mermolja se je hvalil v predzadnjem «Kmetijskem listu», da je on preskrbel našim ljudem pristožno in prehod čez mejo. Kako grdo se je zlagal! — Mermolja je ravno s svojim vmešavanjem kriv, da nam kmetom in viničarjem beograjska vlada ne dovoli, da bi smeli voziti žito v mline ob Muri in les na tamnošnje žage. Vse je bilo lepo napeljavno, a Mermolja je hodil okrog srbskega carinika. Kaj mu je govoril, nam je sedaj jasno! Res je, da sta naša poslanca Roškar in Zebot na prošnjo vseh obmejnih županov in na stotine naših kmetov in viničarjev v Beogradu posredovala za dovoljenje prehoda in prevoza čez mejo. In Mermolja, katerega nihče ne mara, ga nihče ni pozval, se je začel vmešavati in je celo zadevo pokvaril. Samo iz golega sovraštva do nas, ki smo pristaši Slovenske ljudske stranke, je Mermolja zakrivil, da še danes meja ni odprta. Prosimo naše poslance, da se potrudio in nam razkrinkajo Mermoljevo «delovanje».

Zreče. Tu sta bila poročena Lah Josip iz Osluševca pri Ptuj in Franica Kračun. Nevesti so kot cerkveni pevki priredili lepo ovacijo pevci, istotako tamburaši kot članici njihovega zbora. En starešina je g. župniku kot načelniku krajnega šolskega sveta izročil 1200 K za uboge šolarje.

Osluševci. Na rodbinskem sestanku g. Josipa in Franice Lah se je na inicijativno gospoda Ferda Korparja nabralo za Dijaško kuhinjo v Ptuj 400 kron, kateri znesek se je na kompetentno mesto odposlal.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi na Binkoštni pondeljek veselico na vrtu g. Ferda Korparja v Osluševcih. Med drugim se uprizar! Finžgarjeva igra «Razvaline življenja».

Gornja Ponikva. Bralno in pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 18. junija, gledališko igro «Krivoprišežnik» — Med odmori bo petje.

Vransko. Naš telovadni odsek Orel obhaja letos desetletnico svojega obstoja. V nje proslavo priredi v nedeljo, dne 11. junija 1922 orlovski tabor z javno telovadbo. Ob 9. uri in pol deseti uri pozdrav gostov. Ob

10. uri slovesna služba božja na telovadišču (Musijev travnik na Ilovici). Popoldne ob 3. uri javna telovadba. Sodeluje zagorska delavska godba. Vstopnina: sedeži prve vrste 10 din., druge vrste 8 din., tretje vrste 6 din., stojišča 4 din. Po telovadbi ob zvokih godbe prosta zabava. Za jedila in pijačo je preskrbljeno! Pridite v obilnem številu!

Dobrna pri Celju. Imeli smo lepo pobožnost od 14. do 21. maja, ki so jo požrtvažno vodili č. gg. misijonarji od sv. Jožefa. Nesreča pa ravno v teh dneh ni hotela počivati. Že v nedeljo se je začelo, pretepači že vedo kaj, potem pa je bilo vsaki dan kaj. Najhujše pa je bilo v četrtek, ko je opoldne naenkrat začelo goreti pri Volovcu, št. 1 Dobrnske vasi. V četrto uri je bilo vse v ognju. Zgorelo je celotno gospodarsko poslopje kot: hiša, hlevi in svinjak. Rešiti se je moglo le živino in malenkost pohištva. Gašenje je bilo skoro nemogoče vsled pomankanja vode. Pomilovanja vrednega pogorelega priporočamo sosedom, da mu pomorejo, da pride do zime do strehe.

St. Vid na Planini. Na gostiji v Zaklu so zložili za sklad Kmetске zveze člani Zakošek-Mackove in Bovhac-Berjakove rodbine ter povabljeni gostje 600 K. Novoporočencema obilo sreče in blagoslova!

Tisoče ljudi v vseh deželah uporabljajo že 25 let prijetno dišeč **Feller-jev „Elsafluid“ kot kosmetikum**

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kod krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste. Tisoče priznanja! Z zamotom in poštino za vsakogar: 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 72 K.

ZA PRODAJALCE: 12 dvojn. ali 4 špec. steklenice 300 K, 24 dvojn. ali 8 špec. steklenice 570 K, 36 dvojn. ali 12 špec. steklenice 800 K. **POSTNINE PROSTO** na Vašo pošto. Kdor denar naprej, pošlje dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 8 K in 12 K; Elsa mentolni klinčič 16 K; Elsa posipalni prašek 12 K; Pravo Elsa ribjo olje 80 K; Elsa voda za usta 48 K; Elsa kolonska voda 60 K; Elsa šumskimiris 60 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol, Lysoform 48 K; Kineski čaj 4 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; Štrup za podgane in miši po 16 in 60 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elsa trg 34! Hrovaško.

Našli boste za lastno uporabo in **DARILA**, predmete v zlatu, srebru, nakitu, ure, verižice, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske od raznih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi **SUTTNER** po najnižjih dnevnih cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože, vilice in škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, stroje za brijanje, vžigalnike i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od

Tvorniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.

Bamo 1 dinar Vam je treba poslati za poštino, ako želite, da se Vam brezplačno in takoj pošlje veliki katalog.

Hiša enocadstropna in polovita hiša, električna razsvetljava, vodovod, hlev za tri konje, shramba za robove, dva lepa vrta, da se lako porabi za staveni prostor, za vsako stavbo primerno. Po kupni pogodbi odda se tudi stanovanje s dvema sobama, kuhinja in kabinet. Vprašajte pri Katarini Zaucer, Maribor, Fraudiškanska ulica št. 16. 480

Dvovprežni voz

poni in voz za vprego opla se prodaja s oolom in vprego vred pri Francu Ferk, Jugosovanski trg 8 Maribor. 1-3 410

Kovač za vsako delo, želi za samostojnega stopiti v delu pri posestniku, ki ima savašijo. Naslov: J. Praprotnik, p. Velenja. 422

FRANJO PERGLER

Maribor, Mlinska ul.

izdeluje najkvalitetnejše raznovrstne kočije, luksuzne, tovarne in gospodarske vozove. Velika zaloga novih in starih vozov. Izvršuje tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. 1-2 426

Sadjarji!

Išče se v zakup posestvo ležeše v Savinjski dolini, primerno za ustanovitev večje drevnice. Vse svedne sadjarje in zanimance prosim za poučbe in navrote. Drevnice 17. Dolinšek, št. 11, Velenje. 411

Ker se širi vest,

del, da bi bila obdobja g. Tement Mihaela, da mi je ukradel denar, kar pa ni res, stvarim vsakega, ki bi to razširjal, kajti sicer ga sodnijsko zasledujem. Marija Lajnač. 414

Vabilo na redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmarjeti pri Rim. Toplah, registrirane zadruga s neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 8. junija 1922, ob 10. uri popoldne v posojilniški pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za 1. 1921. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelnstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti. Ako bi občni zbor ob napovedani uri ne bil skladen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in s istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepni veljavno brez odlaš na število uvrzlih zadrušnikov. Načelnstvo. 416

Mizarski učenec se takoj sprejme. Hrn. Maribor, Koroska cesta 24. 1-2 428

Kupim malo rabljeno mlatično, gepi, in vetrniha na reletke. Naslov v upravnistvu. 412

Malo posestvo

z blizo in gospodarskim poslojem, ena velika njiva, sadonosnik, lahko se preživijo 3-4 osebe. 1 krava in svinje, posestvo leži blizu trga Konjice in železniške postaje, se navoljo hotevni takoj prodaja, cena 70.000 kron. Več pove Anton Kropf, posestnik na Brugu št. 19, pošta Konjice. 1-2 424

7 jagetovih plohov in pripravno za štuke, po 4 m dolgi. Vse v najlepšem času posekano na prodaj. Naslov v upravnistvu. 408

Gozdnege čuvaja sprejme občina Ruzvanja pri Mariboru. 406

Kdor ima kokojka jajca za valenje plemenit Wyndokti, mi naj poznani, da si jih naročim. Jakob Sturm, Tisjiberdo št. 5, pošta Gorenjavas nad Skofljočko. 418

Občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Slivnici pri Mariboru, r. s. z. n. z. se vrši v nedeljo 11. junija 1922, ob 8. uri popoldne v posojilniški pisarni. 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za 1. 1921. 3. Slučajnosti. Ako bi bil ta občni zbor neskladen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in s istim sporedom drug občni zbor, sklepčen pri vsakem številu članov. 428

Pridon krojač, 40 let star, želi dela na kmetih, zna prav dobro pisati in druge oblike izvrševati. Naslov v upravnistvu. 1-2 417

Zahvalim se gosp. Korač, za samostojnega stopiti v delu pri posestniku, ki ima savašijo. Naslov: J. Praprotnik, p. Velenja. 422

Učenca starost 14 let, ki bi imel veselje se kamnoklesarske in podobarske obrti, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji, Jakob Golobčič, posestnik in klesar v Ljutomuru. 2-3 844

Vodni mlin se išče v najemne mogoče v dobrem stanu ter ob stalni vodi. Pismene ponudbe pod „Mlinar“ na uprave tega lista. 2-3 863

Vabilo k rednemu občnemu zboru „Hranilnice in posojilnice v Ljubnem“ ki se vrši dne 18. junija 1922 točno ob 2 uri popoldne v društveni pisarni. Vpored: 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Pregled in odobritev računskega zaključka za 1. 1921 ter razdelitev čistega dobička. 3. Čitanje rez poročila. 4. Razštev raznih prošev za podpore. 5. Raznoterosti. Ako bi občni zbor ob določnem času ne bil skladen se vrši na tistem kraju, in s tistim dnevnim redom drugi občni zbor ki ga bo veljavno sklepni ne glede na število danih zadrušnikov. Ravateljstvo. 438

Vabilo na občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice pri St. Lovrencu na Drav. polju, r. s. z. n. z. ki se vrši dne 11. junija 1922, ob 8. uri dop. v čitalnici. 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zakl. za 1. 1921. 4. Slučajnosti. Načelnstvo. 435

Vabilo na občni zbor Strojarske zadruga pri St. Lovrencu na Drav. polju, ki se vrši dne 11. junija 1922, ob pol 4. uri popoldne v čitalnici. 1. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Odobritev rač. zakl. za 1. 1921. 4. Slučajnosti. Načelnstvo. 436

Preklie Podpisani Josip Potočnik najemnik v Jančevem vrtu izjavljam, da je Alojs Urban, lastnik v Jančevem vrtu poklen skoz in skoz in da je bilo gorotanje proti njemu neutemeljeno ter se mu zahvaljujem za odstop od tožbe. Jančevski vrh dne 25. maja 1922. Josip Potočnik. 431

Izjava.

Jaz spodaj podpisani izjavljam in preklidem vas ostadne žalite, s katerimi sem žalila Lojzko Gselman posestniško hčer v Orehovi vasi vsi in je prošim tem potom odpuščanja. Zahvalim se ji, da je odstopila od sodniškega zasledovanja. Orehova vas, dne 29. maja 1922. Neža Štera posestnica v Rodizelu. 414

Vina prvovrstna ved sto hektolitrov, več letalov zaradi pomazkanja posode na prodaj. Naslov v upravnistvu. 1-2 421

Prazne sode v vsaki množini, pripravljeni za vino, ima na prodaj Jugoslovanska vinarna Kopitarjeva ulica št. 6 Maribor. 1-3 420

Mali kolon na močai vodi vsa me v najem, ali pa kupi takoj. Franc Šumenjak, Ormož. 1-3 427

Proda se posestvo v Šmarjeti 50 minut od Rimskih toplic, 4 minute od župne cerkve Sv. Marijete, obstoječe iz hiše, katera ima 3 sobe, kuhinjo, dve kleti, kraven je tudi svinjari in živinški hlev, vse v dobrem stanju, s opeko krito, poleg je lep vrt, njiva, mnogo brajda in sadnega drevja, posestvo je tik okrajne ceste. Več se polaze pri Jožetu Sincu v Bevcah 5, p. Rimske toplice. 428

Štedilnik se prodaja. Studeni pri Mariboru, Krpanova ulica 29. 418

Odda se večja količina prvovrstnega CEMENTA

iz Splita. 1-3 413

„HITROZID“

Maribor, Vetrinjska ulica št. 30, I. nadstr.

Kovaškega učenca sprejme takoj **Ferd. Ferk** kovaški mojster. Pesniški dvor pri Mariboru. 440

Imam en voz, kolenski, s sveže skoro nov eno leto rabljen na prodaj. Vprašajte pri posestniku samem v Brezje, št. 12 pri Mariboru. **Pek** se sprejme. Učenec mlin Oglenjak, Zg. skava.

Pozor! SEMENA Pozor!

vseh vrst zanesljivo kaljiva ter prave voščene sveče, galico in vse špecerijsko blago najceneje pri trvdki 1-10 200

I. DEČKO, Celje, Glavni trg 10

ti farno cerkve (preje Milan Hočavar) podružnica Ljubljanska cesta št. 4.

Istotam se kupi vosek, laneno seme ter sploh vsi deželni pridelki po najvišji dnevni ceni.

Ali ste že naročili

JESERNIG-OVO škropilnico?

Ce ne, storite to takoj, ker jih je le še malo v zalogi!

Fr. Zinauer, Maribor, Aleksandrova cesta 45/II.

Jesernig-ova škropilnica je najboljša in najcenejša

Drva

kupuje po najvišjih cenah in vsako množino

tvrdka Ščekič

Maribor, Slovenska ulica 20.

Javna zahvala

Podpisani izrekam tem potom gospodu dr. tonu Hrovat, okrožnemu zdravniku in vodji bolnice v Ormožu, svojo najprisrčnejšo zahvalo za da me je z uspešno operacijo neke zelo tu vratne infekcije ter s pravo zdravniško požrtvažno in vestnostjo rešil gotove smrti, katera mi je takore že trkala na vrata.

Imenovanega gospoda priporočam kar najtop vsakomur, ki le rabi zdravniške pomoči.

V Ormožu, meseca maja 1922.

Matevž Medik, posestnik in odv. pisarnovod

Štev. 1429/15 ex 1922.

Razglas.

Veleprodajo soli v Sloveniji je Uprava Držav Monopolov v Beogradu oddala v zakup »Zitnemu« vodu d. z. o. z. v Ljubljani, do konca leta 1923.

Veleprodajna mesta so: Ljubljana, Rakek, Krško, Kočevje, Novomesto, Trebnje, Brežice, Celje, Slonjigradec, Maribor, Ptuj in Dolnja Lendava.

Podrobnosti razvidne so iz razglašja v Uradnem listu za Slovenijo.

Pokrajinska Monopolna Direkcija v Ljubljani, dne 10. maja 1922.

Preklie.

Preklidem vse žaljive besede s katerimi sem spodično Lojzo Iglar razžalil in se zahvaljujem, je odstopila od tožbe.

Franc Krus, Selnica ob Dr.

Pozor!

Čast mi je naznaniti, slavnemu občinstvu, da otvorim v začetku junija svojo trgovino s prekajenim in svežim mesom v Mariboru, Vojašniška ul. 10.

Solidna pesteržba in prvovrstno blago zajamčeno. — Za obilen obisk se priporoča

Venceslav Ledwinka,

Proizvajanje: Pobrežje, Zrkovska ulica 25.

1-3 437

Prodaja: Vojašniška ulica 10.

Pozor!

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

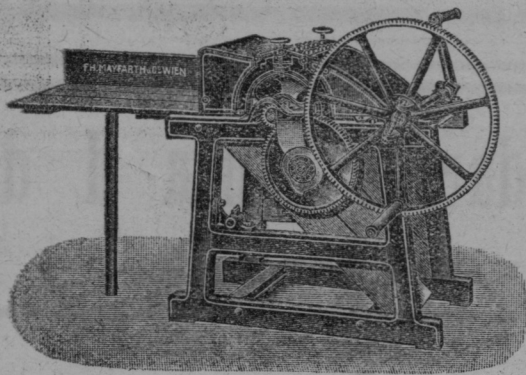
Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR

Traverse, cement, železo vseh vrst, pločevino, štedilnike, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanje za zgradbe in pohištvo, kuhinjsko posodo, lito, črno in pločevinasto posodstvo, kakor tudi kovaško, ključavničarsko in mizarstvo orodje, kose, brusne kamne in vse druge v železninsko stroko spadajoče predmete. Blagajne vseh vrst in verige domače tovarne.

Postrežba točna.

Cene solidne.

Kdor si hoče oskrbeti

vsakovrstne poljedelske stroje in priprave kakor: vitle, mlatilnice, žitne čistilne mline, tržerje ali odbiralnice, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne in grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične črpalke. Sackove pluge, kosi silne stroje, dvorezne koruzne sejalne stroje, okopalnike in osipalnice, izborni pocinkane brzoparilnice v velikosti 50 do 120 l, brzoparilne lonce in slamorezne nože i. t. d. naj se obrne zaupno na znano domačo tvrdko

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
nasproti glav. kol.

Prepričajte se, da se v trgovini

F. STARČIČ

Maribor, Vetrinjska ulica št. 15
zelo ugodno kupi!

V zalogi je vseh vrst špecerijsko in kolonijalno blago.

V drugem lokalu je zaloga vseh vrst tiskov, cefirjev, batistov, oksfordov, belega platna, hlačevine i. t. d.

Ker je trgovina na novo urejena, Vam že to jamči za samo na novo došlo blago.

Samo en poskus zadostuje! Postrežba točna, cene solidne.

203

Kdor hoče imeti

prvovrstne poljedelske stroje in izborne oradne priprave kakor:

Lokomobile, mlatilnice na parni pogon, sejalne in kosilne stroje, mlatilnice na vitel ali na ročni pogon.

Raznovrstne pluge, brane, okopalnike in osipalnice, vitle, slamoreznice, pumpe, reporeznice, čistilnice, drobilne mline i. t. d.

naj pride pogledat ali naj piše na tovarniško zalogo

MELICHAR-UMRATH-BÄCHER

v St. Jurju ob juž. žel.

Predno si nabavite

darila za birmo

oglejte si največjo zalogo zlatih in srebrnih ur, verižic, uhanov in drugih nakitov, katere se Vam nudi po znižanih cenah v novi trgovini

R. BIZJAK, trgovina z zlatnino in srebrnino
Maribor :: Gosposka ulica 16.

Na drobno!

Na debelo!

Poskusite

kupiti dobro surovo in žgano kavo, sladkor, vse vrste moke in riža, svinjsko mast, bučno in fino namizno olje, domačo slivovko, rum, fini špirit (vinski cvet), fini konjak, kekse, čokolado, kakao, orehe, bošniške češplje, sardine, Maggi v steklenicah in v kockah, sveče, razna čistila, barve za obleke, vinski kis, kisovo kislino, galico, žveplo, liče (rafi) in vse drugo špecerijsko in kolonijalno blago v trgovini

MILOŠ OSET, Maribor

Aleksandrova cesta 45, naspr. gl. kolodvoru.

Telefon št. 15.

108

Cene zmerne

Postrežba točna!

Ljudska posojilnica v Celju
pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % oziroma 5 %

od dneva vloge do dneva dviga Posojila daje na vknjižbo, poročstvo in zastavo. — Otvarja trgovska kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

44

podnještajerska ljudska posojilnica

Mariboru, Stolna ulica šte. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po

4 1/2 %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Oglejte si

izložbe in zalogo novodošlega manufakturnega blaga kakor sukna, platna, hlačevine, perila, robcev, nogavic i. t. d. in prepričajte se

o resnično znižanih cenah v trgovini**JOSIP KARNIČNIK, Maribor, Grajski trg 1**

Brezobvezno k nakupu se nikogar ne sili.